

MAGYAR RONA

ÁTVETTE

Handwritten signature/initials in blue ink.

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kecskemét, Rákóczi-út 17-19. I. em.
Telefon: 104

Fő- és felelős szerkesztő:
DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Főmunkatársak:
KEREKES FERENC és SZABO LAJOS

Előfizetési díj egész évre 4 P
fél évre 2 P

Megkezdődtek a Mathiász-emlékünnepek.

Száz évvel ezelőtt — 1838. február 22-én — született a magyar homoki szőlőkultúra legkimagaslóbb egyénisége, a magyar csemege-szőlő-fajták egész sorának és a homoki borok legkiválóbbjainak előállítója, az egész magyar homoki szőlőkultúra legnagyobb hírének, nevének és fényének bemutatója, versenyen kívülálló hibridje: Mathiász János.

Az Alföld homoki térségein borszőlők a honfoglalás idejétől kezdve találhatók. Írott okmányok tanuskodnak arról, hogy az első század második felében pl. Kecskemét határában már régi szőlőkről tétetik említés. De azt, hogy a homok olyan magas szőlőkultúrát képes ringatni kebelén, olyan híres csemege-szőlőfajtákat képes előállítani s olyan minőségű borokat termelni, amelyek felveszik a versenyt a világhírű tokaji borokkal is, csak Mathiász János óta tudjuk. Ez a homok vonzotta Kecskemét határába, Katonatelepre Mathiász Jánost, ebbe ágyazta bele tudását, szakértelmét, lelkesedését s bár előtte már volt homoki szőlőkultúra ebben az országban, de a csemege-szőlő nagy jelentőségére ő döbbsentette rá először a homoki szőlősgazdálkodásadalmat. Az ő évtizedes kitartó munkájának köszönhető, hogy ezen az aranyhomokon olyan világhírű szőlő és bor állítható elő, amely felveszi a versenyt minden nemzet szőlőjével és borával.

Még kassai főispáni titkár volt, amikor 1873. évben a bécsi világkiállításon csemege-szőlőgyűjteményével az első díjat megnyerte.

Az 1877-iki Kassa környékén lévő királyi nagygyakorlatok alkalmával Mathiász csemege-szőlői kerültek a király asztalára. Ekkor ismerkedett meg Mathiász János id. gróf Andrássy Gyulával, aki később meghívta a zempléni szőlőjének és pincéjének kezelőjévé. Így költözött le Kassáról 1880-ban Mádra, mert belátta, hogy a kassai klíma nem alkalmas kényes külföldi szőlőfajok beérlelésére. Azonban fájdalommal tapasztalta itt, hogy micsoda óriási küzdelemben

kerül a szőlőkultúra fenntartása a filoxera-vészszel szemben s féltette akkor már világhírű fajtagyűjteményét s ezért 1890-ben Kecskeméten, Katonatelepen megvásárolt 30 hold földet s ide telepítette akkor már világhírű gyűjteményét.

Már a szőlőskei Andrássy-birtokon foglalkozott új fajok előállításával. Kísérleteinek a célja az volt, hogy csemege-szőlőként nagy fürtű, jól eltartható, szállítható és finom zamatú fajtákat állítson elő, amelyek egyúttal bőtermők is legyenek.

Kecskeméten a katonatelepi homokon érte el aztán azokat a korszakalkotó eredményeket, amelyek a homok dicsőségét hirdették szerte az országban. 1898-ban megvált az Andrássy-teleptől és teljesen ideköltözött és itteni munkájának szentelte egész életét. Kereszttevéssel, szorgalommal, becsülettel és türelmes munkával hosszú évek alatt 80 olyan kiváló fajtájú szőlőt sikerült neki előállítania (összesen 1600 félével állított elő; de ő maga is csak 211 félével foglalkozott, de ebből csak 80 féle vált be), amelyek az eddigi fajoknál szebbek, nagyobb szeműek, erősebb héjúak, ízlésesebbek, aromásabbak, kivitelre alkalmasabbak voltak. Ilyenek voltak az Ezeréves Magyarország Emléke, Erzsébet királyné, Szőlőskertek Királynéja, Muscat Mathiász Jánosné, Lesseps Ferdinánd, Mathiász János, Darányi Ignác, Bem tábornok, Munkácsy Mihály, Horthy Miklós, Tompa Mihály, Mátyás király stb.

A bécsi kiállításon 1873-ban aratott sikere után egymásután aratta az összes győzelmeiket a magyarországi és külföldi kiállításokon. Legnagyobb sikere 1894—95-ben a szentpétervári nemzetközi kiállításon ahol az első nagy aranyérmet és a díszokmányt nyerte el. Az 1896. évi ezredéves magyar kiállításon is elnyerte a legmagasabb kitüntetést, azonkívül Erzsébet királyné és a király öfelségeik elismerését. Később Bordeauxban, majd 1896—97-ben Hamburgban aratott nagy sikert, ahol különösen kitűnt a legnagyobb fran-

572
11

cia, olasz, német, amerikai, angol, belga, holland és osztrák versenyzőkkel szemben. Résztvett Párizsban, Brüsszelben kiállításokon, majd egynéhányszor Kecskeméten.

Hogy milyen vonzóerőt gyakorolt a Mathiásztelep nemcsak a belföldiekre, hanem a külföldre is, erre bizonyíték az a vendégkönyv, amely megmaradt az ő telepén, amelyben a világ minden részéből odaözönlött látogatók elragadtatással emlékeznek meg az ott látottakról és tapasztalatokról. A vendégkönyvben találunk német, francia, olasz, orosz, holland, román, angol, török neveket is. Magyarországi szakemberek, azonkívül francia olasz, orosz szőlőtelepi vezetők, intézetek, iskolák látogatták állandóan ezt a nagy-szerű telepet.

Mathiásznak nagy öröme volt, amikor látta, hogy gyönyörű fajtagyűjteménye milyen buján tenyészik a homokon. Látta, megbecsülte és megszerette a homokon a szőlészetet és értékelni tudta azt a küzdelmet, amelyet itt a homokon folytatni kell. Örült, ha küzdelmének és fáradságos munkájának eredményét élvezhette. Ha sikerültek szép és jó hibridjei, akkor teljesen boldognak és megelégedettnek érezte magát.

Mathiász János szőlővesszői elkerültek Amerikába, ahol ezer hold számra telepítették az ő magyarnevű kiváló szőlőfajtáit. Az orosz cár meghívta kaukázusi szőlőtelepének igazgatójává, a francia köztársasági elnök (Laubet) tőle vette saját szőlőjébe a vesszőket. Bora és szőlője elkerült a magyar király asztalától kezdve a német császárokig és az orosz cár udvaráig. Hét külföldi uralkodótól kapott kitüntetések. Sajnos, Magyarországon nem méltányolták a kiváló, világhírű szőlészt s bár 1921-ben elő volt terjesztve gazdasági főtanácsosi címre, az soha meg nem érkezett számára. De nem méltányolták a szakörök sem, akik irigységgel, féltékenységgel és rosszakarattal kritizálták állandóan, ami a kiváló ember munkáját megnehezítette és őt nagyon elkeserítette. Magas erkölcsi érzéke azonban túltette magát ezeken az emberi gyarláságokon és örömmel és boldogan sétált kora reggeltől késő estig szőlőtökei és szőlősorai között, ahol állandóan a legjobban érezte magát.

Mathiász János a homoknak valósággal apostola volt, akinek neve hazánk szőlőművelésének történetében örökké emlékezetes lesz. A homoki szőlőkultúrát ő emelte a legmagasabb fokra, azonkívül óriási propagandát csinált a magyar ügynek, a magyar szellemi tudásnak, bel- és külföldi kiállításokon részvételével, amelyek neki óriási költségbe és áldozatokba kerültek. Olyan új fajtát állított elő, amelyek ma és örökké méltatják nevét és dicsőséget szereznek a magyar névnek.

Telepét az állam 1926-ban megvásárolta és

folytatja az ő abbahagyott munkáját. Uj szőlői közül 80-at tartanak nyilván és törzskönyveznek és szaporítanak tovább az állami Mathiász-telepen, ahol gyönyörűen folyik a munka az ő nevének és emlékének szellemében.

A Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesülete 1922. évben bizottságot küldött ki Mathiász emlékének méltó megörökítésére. 1924-ben országos gyűjtést indított, amelynek eredménye lett néhány ezer pengőnyi összeg, amely ma is rendelkezésre áll.

Kecskemét város pénzügyi bizottsága és kisgyűlése 1937 november 24-én tartott ülésén elhatározta, hogy megírta élettörténetét és korszakalkotó munkásságát és a Szőlősgazdák Egyesületével karöltve a begyűlt alapítványi összeget méltó emlék állítására használja fel, hogy így az egész ország szőlősgazda társadalmának a figyelmét felhívja arra a férfira, aki a magyar szőlőkultúrának világhírű apostola volt és fényes nevet szerzett Kecskemét városának, a homoki szőlőtermelésnek és a magyar nemzetnek.

*

A Kecskeméti Lapok február 20-iki számában dr. Gesztelyi Nagy László tollából jelent meg egy cikk, amely Mathiász működését ismerteti és tárgyalja. Február 22-én, születésének százéves évfordulója napján a Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelők Egyesülete rendezett Kecskemét város közgyűlési termében kegyeletes emlékünnepelet, amelynek tárgysorozatán dr. Szabó Iván elnök megnyitója, Laczi János alelnök emlékebeszéde és dr. Pataky Ferenc társelnök zárszava szerepelt. Utána az egész közönség kizarándokolt Mathiász Jánosnak a Szentháromság-temetőben lévő sírjához, ahol a város koszorúját dr. Kiss Endre polgármester, a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara koszorúját dr. Gesztelyi Nagy László igazgató (felírás ez volt rajta: Mathiász Jánosnak, aki a kecskeméti homoknak világhírt szerzett, kegyelete jeléül a Mezőgazdasági Kamara), a Szőlő- és Gyümölcsstermelők Egyesülete koszorúját dr. Ábrahám Béla választmányi tag helyezte el.

22-én délután 7.50-kor dr. Gesztelyi Nagy László a rádióban Budapest II. hullámhosszán tartott Mathiász Jánosról előadást. 23-án délután 6 órakor a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által rendezett emlékünnepeleten dr. Gesztelyi Nagy László mondta az emlékebeszédet, a Mezőgazdasági Közlöny februári számában egy tanulmány és a Magyar Gazdák Szemléjének ugyane havi számában egy kis közlemény jelent meg ugyancsak az ő tollából. Az Esti Ujság 22-iki számában szintén egy szép cikk jelent meg az évfordulóval kapcsolatban. Ezenkívül Kecskeméten külön rendezőbizottság alakult a város pol-

gármesteréből, a Szőlősgazdák Egyesületének az elnökéből s a kamara igazgatójából, amely tárgyalásokat folytat a földművelésügyi kormányzattal és megszervezi az őszi szeptemberi Mathiász-emlékünnepélyeket, melynek kapcsán emléktáblával fog megjelölni a Mathiász-telepen az a ház, amelyben Mathiász János élt és működött s a Szentháromság-temetőben lévő sír-

ján síremlék készüi. Mindkettőnek a felavatása a földművelésügyi kormány fejének és az ország szőlősgazdatársadalmának részvételével fog előreláthatólag országos ünnepség keretében megtörténni.

Ezzel igyekszünk leróni a kiváló hibridör, csemegezőlőfajták előállítója, a homok igazi hőse iránt kegyeletünket.

Kamaránk értesítője.

K r ó n i k a.

Február:

9: Előadássorozat megbeszélése Nagykörö-
sön.

12: Tárgyalás Alpáron a kamara gazdaságá-
nak ügyében.

12: Farmoson gazdasági tanfolyamok látog-
tatása.

13: Kiskunfélegyházi selymes iskolában elő-
adás tartása.

12—13: Makói G. E.-ben gazdasági előadás
tartása.

14: Budapesten ásványolaj szabványosítási
gyűlésen részvétel.

14: Áporkán talajtani előadás tartása.

15: Kisteleken háziipari tanfolyam stb. meg-
látogatása.

15: OKH 40 éves jubileumi közgyűlésen
részvétel Budapesten.

15: Tárgyalás a földművelésügyi miniszté-
rium állattenyésztési és vízügyi osztályán.

16: Gazdák Biztosító Szövetkezeténél jégta-
rifa ügyében tárgyalás.

16: Szegvári gazdasági tanfolyam látogatása,
szövőtanfolyam megtekintése.

16: Sertésösszeírás ügyében kiszállás Uj-
késckére.

17: Makádon talajtani előadás tartása.

18: Csongrádi G. E.-ben adóügyi előadás

tartása.

18: Ipari növénytermelési bizottság ülésén
részvétel.

19: Gazdasági tanfolyam meglátogatása Ve-
re egyházán.

19: Faluszöv. választm. ülésén részvétel.

21: Gazdatisztek Orsz. Egyesületében tárgya-
lás a kamarai választásokra vonatkozó rendelet-
tervezetről.

22: U. a. az Országos Mezőgazdasági Kama-
rában.

22: Pilisi Népfőiskolán előadás tartása.

22: Cinkotán és Csömörön sertésadatössze-
írás.

23: Baromfitenyésztési gyűlésen részvétel.

23: Mathiász Jánosról emlékbeszéd tartása
Bpsten a Magyar Szőlősgazd. Orsz. Egyes.-ben.

23: Versenytermelési díjkiosztás Monoron.

24: Pilisi Népfőiskolán előadás tartása.

25: Nagykörösi Kertészeti Egyesületben elő-
adás tartása.

26: Deszken sertésösszeírás megszervezése.

25—26—27: Bácsmegyei gazd. tanfolya-
mok meglátogatása, gazdakörökkel megbeszélés.

27: Téli gazdasági iskolai záróvizsgán rész-
vétel Bugyi községben.

27: U. a. Szalkszentmártonban.

27: Juhtenyésztési értekezleten részvétel Sza-
badszálláson.

28: Sertésösszeírás megszervezése Szankon.

Tavasszal PÉTI SÓ-val,

lúgos talajokon KÉNSAVASAMMONIÁK-kal trágyázzunk

Kérjen díjtalan ismertetőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár R.-t., Budapest, V., Nádor-u. 21. Tel.: 1-285-99, 1-199-88.

Fokozódik az érdeklődés kertmunkásképző iskolánk iránt.

Kilenc éve annak, hogy országos hírnévnek örvendő kertmunkásképző iskolánkat „*Purgly Emil*” alsóúrréti mintagyümölcsösünkben megnyitottunk. A ma még egyedülálló iskola létesítésére a kamara vezetőségét főleg az indította, hogy a mindinkább fokozódó gyümölcsstermesztés nagy hiányát érezte képesített kertmunkásnak, mert kevés kivételtől eltekintve a gyümölcsösöket legtöbb helyen nem szakképzett munkás kezelte.

A kertmunkás tanulók létszáma eleinte 12 volt, ezt a következő években 15-re emeltük, ma pedig minden évben 20 kertmunkás tanulót veszünk fel az ország különböző részéből. Az iskola két évfolyamú, aminek a felvételére minden év végén december hónapban pályázati hirdetményt teszünk közzé a fővárosi és vidéki lapokban, aminek a meghirdetésénél segítségünkre van a magyar rádió is, amely minden évben a földművelésügyi minisztérium gazdasági előadás sorozatában közli pályázati hirdetményünket.

A kertmunkás tanulók felvételénél minden alkalommal igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Százával jönnek az érdeklődő levelek kamaránkhoz. Nemesak a tanulni vágyás és könnyű elhelyezkedési lehetőség serkenti gazdaifjainkat, hanem az is, hogy ez az egyetlen iskola az országban, ahol nem kell a tanuláért fizetni, sőt jó el látásban részesülnek, azonkívül zsebpénzt is kapnak kiérdemelt munkájukért. Minden évben legalább 50—60 kisebb-nagyobb gyümölcsgazdaság kér képesített kertmunkást, aminek sohasem tudunk eleget tenni. Végzett kertmunkásaink mielőtt elhagynák az iskolát, elhelyezkedésük a különböző igénylések miatt biztosítva van, úgyhogy a bizonyítvány kézhezvétele után egyenesen állásukat foglalják el.

A 4—6 elemi iskolát végzett gazdaifjak nemcsak a kertészet különböző művelési ágait sajátítják el iskolánkban, hanem nagy súlyt helyezünk azok hazafias érzésének ápolására és a fegyelmezett életmódra, úgyhogy az iskolánkból kikerültek minden tekintetben és minden körülmények között megállják helyüket.

A beérkezett kérvények közül külön bizottság válogatja ki nagy körültekintéssel a legalkalmasabbakat, aminek az elbírálásánál elsősorban azt vesszük figyelembe, hogy milyen fokon áll a gyümölcsstermesztés azon a vidéken, amelyről a kérvényező származik. Hihetetlen arányokat ölt a protekció, azonban — a gyümölcsstermesztés érdekében — ezt nem mindenkor tudjuk honorálni, mert célunk az, hogy a legkiválóbbak vétesenek fel és képeztesse ki kertmunkásokká.

Kertmunkásképző iskolánk felvétele iránt

megnyilvánult érdeklődést hűen tükrözik vissza az alábbi adatok:

1934. évben 374-en érdeklődtek. Beérkezett 126 kérvény, 1935-ben 355-en. Beérkezett 137 kérvény, 1936-ban 364-en. Beérkezett 118 kérvény, 1937-ben 362-en. Beérkezett 163 kérvény, 1938-ban 468-an. Beérkezett 196 kérvény.

A nyolc év leforgása alatt eddig 111 képesített kertmunkás hagyta el iskolánkat és helyezkedett el kisebb-nagyobb gyümölcsgazdaságokban részint mint önálló gyümölcsöskezelő, részint mint munkavezető. Iskolánk hírnevét igazolja az a sok elismerő levél, amelyet egyes gazdaságok írnak az általuk alkalmazott kertmunkásokról. Hogy kertmunkásképző iskolánk megfelel a hozzáfűzött reményeknek, legnagyobb bizonyítéka az, hogy a *Kormányzó Ur Öfömméltóságának* kenderesi birtokán már kettő, az iskolánkból kikerült kertmunkás van alkalmazásban.

Gróf Teleki Mihály alelnökünk képviselőházi beszéde a mezőgazdasági munkásság érdekében.

Az országgyűlés képviselőháza most tárgyalja a gazdasági munkavállalók kötelező öregességi biztosításáról szóló törvényjavaslatot s ennek során február hó 17-én gróf Teleki Mihály, a kamara alelnöke is felszólalt és alapos felkészültséggel, hatalmas beszédet tartott. Az egész beszéd végigvonult a mezőgazdasági munkásság iránti megbecsülése és nagy szeretete. Beszédét kivonatossan az alábbiakban közöljük:

„Ilyen nagyjelentőségű szociális kérdéstől áthatott törvényjavaslat, mint a most tárgyalás alatt álló, ritkán kerül a Ház színe elé. Mutatja ezt az általános magasztalás is, amennyiben nincsen olyan párt, amely többé-kevésbé el nem fogadná a javaslatot. Én úgy érzem, hogy ennek a javaslatnak szükségszerűségét az érdekelt munkavállalókon kívül legjobban talán mi, gazdák tudjuk értékelni, akik kint élünk a falvakban, akik látjuk azt, hogy a kiöregedett mezőgazdasági munkásságnak öreg napjaiban milyen keserves a sorsa, milyen keserves a mindennapi kenyeré. Én valahogy úgy érzem, hogy ezzel a javaslattal tulajdonképpen a magyar föld és a magyar gazdatársadalom kívánja leróni örök háláját a barázda kiöregedett, kérgestenyertű munkásai iránt. Igen helyesen nem karitatív segély alapján oldja meg a kérdést, hanem a társadalompolitikailag leghelyesebb, legegyszerűbb megoldást választja: a kötelező biztosítást, a várományfedezeti rendszert.

A juttatott összegek nem nagyok, de ezeket az összegeket nem a városi ember szemszögéből kell nézni, aki az élelmicikkeket a városi vám

miatt és a lánckereskedelem láncolatán keresztül megdrágítva vásárolja, mert faluhelyen, ahol a mezőgazdasági munkásság és cselédség főjövedelme terményekből áll, a legkisebb pénzösszegnek is fokozott jelentősége van. Ez a juttatott kis összeg lehetővé fogja tenni, hogy az előrege-dett munkavállalók, legyen az akár cseléd, vagy napszámos, most már ne szoruljon kegyelem-kenyérre, ne szoruljon arra, hogy sokszor hálát-lan gyerekei tartsák el, akik őt bizony — őszin-tén meg kell mondani — sokszor csak nyűgnek tekintik, hanem a saját eltartásához ő maga is hozzájáruljon.

A társadalombiztosítás erkölcsi alapja a munka megbecsülése. A munka megbecsülése megkívánja az egész társadalomtól, az egész nemzettől, hogy fokozottabb mértékben gondos-kodik azokról, akik egész életüket a nemzeti termelésért áldozták fel. A nemzeti termelésben ez a részvétel pedig elsősorban is áll a mezőgaz-dasági munkásságra, hiszen azok, a mindennapi kenyerünk előállításából oroszlánrészt vesznek ki.

Már a háború előtt is meg volt bizonyos vo-natkozásban a szociális biztosítás, megvolt az ipari munkásságnál, megvolt a magánalkalma-zottaknál, de sajnos, a legmagyarabb réteg, az a réteg, amely a háborúból is a leginkább ki-vette a részét, a mezőgazdasági munkásság, a szociális biztosításból mindeztideig ki volt zárva. A háború előtti liberális gazdasági rendszerbe a föld és a földön dolgozó munkásság talán má-sodrangú jelentőséggel bírt s ennek a követke-ménye volt az, hogy ezen a téren nem történtek megfelelő szociális alkotások. Az elmulasztotta-*kat nekünk kell helyrehozni.* De tekintetbe kell vennünk azt is, hogy a háborúval, a háború be-fejeztével összeomlott egy régi világ és egy új világ van kialakulóban, amely sokkal szociáli-sabb és amelynek alapgondolata a sorsközösség felismerése kell, hogy legyen. A sorsközösség gondolata előírja, hogy a társadalom vagyono-sabb részei segítségére siessenek a szegényebbek-nek, segítségére siessenek elsősorban a mezőgaz-dasági munkásságnak, amely mindenkor nemzeti érzéstől volt áthatva és amely résztvett a lö-vészárok pergőtüzében, amely társadalmi réteg-nek a sorsában nem igen voltak felmentettek.

A magyar faj szeretete előírja nekünk, hogy ezt a kérdést felkaroljuk és ezt a szociális igaz-ságosság is megkívánja, mert feltétlenül igazságtalanság, hogy még a magánalkalmazottak s az ipari munkások biztosítása, akik többnyire fe-dett helyen 8 órát dolgoznak, rendezve van, addig a mezőgazdasági munkásság biztosítása, akik esőben, sárban, fagyban, hóban, tűző napban reggeltől estig dolgoznak, a szociális biztosítás köréből mindeztideig ki volt zárva.

Ez a javaslat 15 évi várakozási időt állapít

meg, ami munkahetekben kifejezve 225 munka-hetet jelent, tehát kevesebbet, mint amennyi a legtöbb külföldi országban levő mezőgazdasági biztosításnál van és az összehasonlításnál tulaj-donképpen ennek a javaslatnak javára leginkább az billenti a mérleget, hogy mindjárt a kezdetnél a törvény életbelépésekor 75.000, legalább 65 éves és ha tűzharcos, 63 éves, mezőgazdasági munkavállaló, minden járulékfizetés nélkül fog nyugdíjban, segítségben részesülni.

Azzal tisztában kell lennünk, hogy a terhek-nek legalább 90 százalékát a gazdaközönség, a földbirtokos társadalom fogja viselni, *de az én meggyőződésem az, hogy ezt a magyar földbir-tokosság hazafias érzéstől áthatva örömmel fogja vállalni, mert tudja, érzi, hogy ezzel tartozik a föld munkásainak.*

Véleményem szerint elsősorban feltétlenül igénybe kellene venni és meg kellene terhelni a mezőgazdasági munkásbiztosítás terhével azokat az ipari karteleteket, amelyek a mezőgazdaságból élnek, amelyek anyagi helyzetük minden veszé-lyeztetése nélkül tetemes részét vállalhatnák en-nek a biztosításnak. *A gazdatársadalom mind a cselédei, mind a munkásai után járó heti 20 fil-lért — meggyőződésem szerint — a legtöbb eset-ben maga fogja kifizetni.* A mezőgazdaságnak és a gazdatársadalomnak a megterhelése a javaslat szerint legalább 8 millió pengőt fog évenként ki-tenni. Szerény véleményem szerint a mezőgazda-ság a mai jövedelmezősége mellett, a mai kon-junktura mellett, ezt a megterhelést valahogy el-bírja. *De gondolni kell arra is, hogy a viszonyok változnak és a konjunktura romolhat. A kor-mánynak tehát gondoskodnia kell arról, hogy a mezőgazdaság jövedelmezősége fenntartassék és arról, hogy a mezőgazdaság termelvényeinek biztos piacai legyenek, továbbá hogy az árala-kulás megfelelő legyen.*

A továbbiakban részletesen foglalkozott az egész javaslattal, — majd beszédét a következő nagyhatású nyilatkozattal fejezte be:

Mindenesetre megállapíthatjuk azt, hogy ez a javaslat a kor szellemét megérti és a társada-lombiztosítás terén hatalmas lépéssel halad előre. Teljes tárgyilagossággal megállapítható az, hogy a kezdeményezés dicsősége a Darányi-kormányé.

Látom ebből a javaslatból azt, hogy a me-zőgazdasági munkásság öregségi biztosítása biz-tos alapra helyeztetett, hogy a biztosítás mérté-két idővel, az Intézet megerősödésével s esetleg a gazdasági helyzet javulásával, emelni is lehet. S mivel egyúttal látom azt, hogy ebből a javas-latból kicsendül a minsziterelnök úr szociális ér-zése, kicsendül a föld szeretete és a mezőgazda-sági munkásság iránti megbecsülése, ezért azt általánosságban a részletes tárgyalás alapjául örömmel elfogadom.“

Mezőgazdasági bizottságok munkája.

A végegyházi községi mezőgazdasági bizottság 1938. február hó 18-án tartotta gyűlését *Simocskó Mihály* alelnök elnöklete alatt. Jelen volt *dr. Juhász István* kamarai előadó és a bizottság tagjai. Elnök bejelentette, hogy a kamarai év lejártával a bizottság záróülését tartja. *Dr. Juhász István* ismertette a régi és az új kamarai törvényt s arra kérte a bizottság tagjait, hogy a közelgő kamarai választásoknál igen ügyeljenek arra, hogy az egyes tisztségekre olyan egyéneket válasszanak, akik a gazdák érdekeit lelkiükön viselve, megfelelőképen képviselik a mezőgazdasági bizottságban.

A reformátuskovácsnézi községi mezőgazdasági bizottság *Sármezey Endre* elnökletével február hó 17-én tartotta gyűlését. Jelen volt *Szűcs Sándor* alelnök, *Szundy Béla* községi főjegyző, *Kovács Mihály* okl. gazda, *dr. Juhász István* kamarai előadó s a bizottság többi tagjai. *Dr. Juhász István* kamarai előadó ismertette az új kamarai törvényt s kérte a gazdákat arra, hogy minden pártpolitikát félretéve, igyekezzenek az új mezőgazdasági bizottságba oly szellemet vinni, amelynél a gazdaérdek legyen legfőképen szemelőtt tartva.

Almáskamarás község mezőgazdasági bizottsága február hó 10-én tartotta *Ádám János* elnökletével gyűlését. *Ádám János* a mezőgazdasági munkásság öregségi biztosításával kapcsolatosan tett indítványt a bizottságnak. Javasolta, hogy a búza legkisebb ára 25 pengőben állapíttassék meg. Az állattenyésztés és a mezőgazdaság fejlesztése érdekében a lovak után kirótt közmunka 50 százalékkal csökkentessék, amely irányban a kamara közbenjárását kérte. *Silbereisz Márton* a helybeli munkásság munkaalkalomhoz való juttatása érdekében szólalt fel.

A kevermesi községi mezőgazdasági bizottság *Krepsz Péter* községi főjegyző elnökletével tartotta gyűlését január hó 11-én. Jelen volt *dr. Juhász István* kamarai előadó és a bizottság többi tagjai. *Dr. Juhász István* ismertette a módosított kamarai törvényt s kérte a bizottság tagjait, hogy politikamentesen a bizottságba megfelelő egyéneket küldjenek be.

A battonyai községi mezőgazdasági bizottság *dr. Elesánszky Kázmér* elnökletével tartotta gyűlését február hó 9-én. Jelen volt *dr. Juhász István* kamarai előadó és a bizottság többi tagjai. *Dr. Juhász István* ismertette az új kamarai törvényt s kérte a bizottság tagjait, hogy a közeledő kamarai választásoknál különös figyelemmel legyenek arra, hogy a bizottságba politikamentesen az arra megfelelő egyének kerüljenek be. *Dr. Elesánszky Kázmér* elnök javasolta, hogy a község

külső legelői — a kinti gulya részére — kedvetlenül időjárás esetére, egy védőszínt kellene építeni, hogy az állatok egészsége megvédessék. Ez irányban a mezőgazdasági bizottság kérelemmel forduljon a községi képviselőtestülethez, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. *Árvai János* a munkanélküliség letörése érdekében a kamarát kéri, hogy szorgalmazza a telepítési törvény mielőbbi végrehajtását. *Gergely István* a részes munkások részkeresete érdekében megemlíti, hogy az is állapíttassék meg úgy, mint a mezőgazdasági munkások minimális munkabére.

Készüljünk a kamarai választásokra.

A mezőgazdasági kamarákat újjáalakító 1937. évi XVII. tc. életbelépésével új kamarai választások megejtése válik szükségessé. A választásra jogosultak összeírása már megtörtént és ez az összeírás most már felülvizsgálat alatt áll. Amikor új választásra készül a kamara földmivelakossága, akkor nem tartjuk feleslegesnek néhány intő és útmutató szóval fordulni a kamarai választásokra jogosultak tömegéhez. Sok helyen látjuk, hogy helyi pártoskodás és személyi torzsalkodások miatt megfellebbezik olyan kiváló és érdemes gazdavezéreknek a névjegyzékbe történt feljegyzését is, akiknek értékes munkássága a legnagyobb értéke a helybeli mezőgazdasági bizottságok működésének. Sokszor tisztára személyes élel történnek ezek a fellebbezések olyan esetekben is, amikor előreláthatólag kétségtelen, hogy a fellebbezésnek alapja nincs.

Kérjük a komolyan gondolkozó gazdaközöniséget, hogy ilyen komoly agrárgondolkodású férfiakhoz nem méltó eljárástól tartózkodjanak és a kamarai választásokat azok érdekének megfelelő komolysággal és higgadsággal kezeljék.

Szükségesnek látjuk azt is, hogy a megfelelő mezőgazdasági bizottságok megalakítása helyes szempontok alapján történjék. Először is már jóval a választások előtt tüzetesen meg kell gondolni és mérlegelni azt, hogy kiket válasszunk be a mezőgazdasági bizottságba és különösen kit válasszunk meg a bizottság elnökéül és alelnökéül. Ennél a megfontolásnál el kell választani egymástól a jó gazdát és a jó agrár közéleti férfit. Ezt úgy értjük, hogy nem mindig a legalkalmasabb a mezőgazdasági bizottság elnökének, aki bár a községben legtekintélyesebb, legjobb ú. n. jó gazda hírében áll. Lehet valaki igen kiváló gazda és mégsem alkalmas a falu gazdasági életének irányítására. A bizottság elnökválasztásánál tehát ezt a szempontot is figyelembe kell tartani.

Ajánljuk ezután a választásra jogosultaknak, hogy fiatal erőket is vonjanak be a mezőgazdasági bizottságok munkájába. Teret kell adni az ifjabb és haladnivágyó nemzedék szavának a mezőgazdasági bizottságban és ezeken keresztül a kamarában is. Értelmes törekvő fiatal kisdárokra nagy szüksége van a mezőgazdasági kamarának! Ma már szép számban vannak a községekben ú. n. „aranykalászos gazdák”; ezekből a tanult, értelmes és szakmailag is jól képzett fiatalemberek közül nagyon szeretnénk néhányat az újonnan alakult kamarai közgyűlésen üdvözölni! Úgyisintén óhajtanók hogy a *Vitési Rend* néhány képviselőjét, tényleg gazdálkodó telkesvitézeket is válasszanak be a mezőgazdasági bizottságok tagjai közé.

Amilyen fontos az, hogy a mezőgazdasági bizottságok vezetőit jól válasszuk ki, ugyanúgy fontos az is, hogy az arra alkalmas egyének, akiket a közbizalom ezen tisztség megnyerésére megkeres, ne zárkózzanak el a feladat vállalásától! A magyar mezőgazdaság egyetemes érdekének tesznek szolgálatot azok a rátermett és a közbizalmat élvező vezető gazdák, akik a nekik felajánlott tisztséget elfogadják azzal a határozott feltevéssel, hogy a magyar mezőgazdaság érdekképviseleti szervének e nagy szervezetében a maguk feladatát lelkiismeretes hűséggel a köz javára értékesítik.

Ezeket a szempontokat ajánljuk a választásra készülő kamara földműves-társadalmi figyelmébe!

Sz. E.

Növénytermelés.

Szükség van-e talajtani intézetekre?

A Mérnökpolitikai Társaság február 9-én megtartott összejövetelén Kállay Miklós volt földművelésügyi miniszter, az Öntözésügyi Hivatal elnöke beszámolt az öntözés ügyéről és megállapította, hogy az öntözésügy geológia és agrogeológiai része nincs előkészítve.

Az öntözés kérdésében, ami a talajtani, talajvizkutatási kérdéseket illeti, szerinte igen nagy meglepetések lehetnek még, az eddigi kutatási eredmények sok ellentmondást tartalmaznak és most még mindig csak a negatívumok megállapítása történik és még a végleges megállapítás ezekben a kérdésekben igen távol van. Ugyanakkor Sigmond Elek műegyetemi tanár bejelentette és panasz tárgyává tette, hogy az agrochemikusokat mindig csak az utolsó percben veszik igénybe.

Dr. Schmidt (a Darmstadti Állami Kísérleti Állomás vezetője) majdnem ugyanazon napon tette fel a kérdést egy nagy gazdaggyűlés keretében, szükség van-e műtrágyázási kísérletekre szükség van-e talajtani kutatásokra? Ezekre a kérdésekre részben ő maga, részben a gazdaközönség adta meg a választ. A darmstadti kísérleti körzetben évenként kb. 106 kísérleti sorozat van már hosszú évtizedek óta beállítva, a viszonyok azonban állandóan változnak. Sokszor csak akkor érdemes trágyázni, ha ez jöve-

„ALFA“

magasnyomású p e r m e t e z ő

vaslemezről, varratmentesen húzva és hegesztve, kívül-belül ólmozva, mészkenél sem támadja. Üzembiztos. — Rézből ólmozva is kapható. Azonkívül szeparátorok, összes tejgazdasági berendezések és eszközök, füllesztők (mészkenél lőzésre, ólmozott betéttel), szecskavágók, morzsolók, kövesdarálók, repavágók,

hűtőgépek minden célra. Jéggyári berendezések

ALFA SEPARATOR Rt.

Tejgazdasági, mezőgazdasági- és hűtőgépek gyára

BUDAPEST.

Iroda és gyártelep: Csurgói-u. 15.
Városi üzlet: VIII., Baross u. 6.

delemtöbbletet hoz, sokszor akkor is kell, ha a többtermelés nem mindig racionális. Szükséges ez azért is, hogy a talaj termőerejét mindig egy maximális termésre biztosíthassák, amire nemzetvédelmi és önellátási szempontból okvetlenül szükség van. Ezenkívül az újabb és újabb növények termelése és a talaj termőerejében s annak kilúgozásában olyan messzeható változások jöhetnek létre, hogy a kísérletek évtizedek után is nemcsak szükségesek, de egyre szükségesebbé válnak.

Magyarországon a talajtani intézetek — ezt be kell ismernünk — nem töltik be azt a fontos szerepet, amit megérdemelnének. Bevonások pl. ilyen fontos kérdésekben, mint az öntözési kérdés is, csak akkor történik meg, mikor tulajdonképpen már választ is kellett volna adniok. A talajtani kísérletek eredményei legtöbb esetben egy év után meg sem állapíthatók, hanem sokszor 5—10 évnek átlagos kísérleti eredményei szükségesek ahhoz, hogy végleges pozitív véleményt mondhassunk. És emiatt az öntözésnél megtörténhet az, hogy vagy 5—10 évig kell várni, míg a talajtani munkák is elkészülnek, vagy gyors és így kevésbé megbízható kutatások alapján készülnek el az öntözési berendezések. Mindenképpen a veszteség milliókat jelenthet.

Nemcsak ezzel a kérdéssel állunk így, de minden mással. A gazda is akkor fordul a talajtani intézethez, mikor már tulajdonképpen szeretne megvalósítani valamit, nem pedig idejében. Talajtani vizsgálatokat rendszeren nem akkor kapjuk, mikor fákat ültetnek, de akkor, amikor az ültetett területen a fák kezdenek kipusztulni s a a talajvizsgálat szerinte nem tudott segíteni a gyüvéleményét, hogy a talaj nem volt alkalmas fák ültetésére. Ezzel ugyancsak csalódást okoz, mert a talajvizsgálat szerinte nem tudott segíteni a gyümölcsösén.

Magyarország talajai még semmi tekintetben nincsenek részletesen kikísérletezve, mind a homoki, mind a kötött talajokon a kísérletek számát legalább meg kellene tízszerezni. A talajvizsgálatok ezideig még a kataszteri talajosztályozással semmi összeköttetésben nem állanak, pedig mind a kettő igen jó hatással lenne a másikra. Németországban, ahol önellátási és nemzeti lét kérdése ez, a kettő igen szoros összhangban van.

A trágyázás kérdése, az istállótrágyázásé is, de különösen a műtrágyával kombinált istállótrágyázásé kéllőleg — még általánosságban sem — kikísérletezve nincs. Nem lehet azt az ezernyi feladatot felsorolni, amelyek a talajtani intézetekre várnak.

Azok az ellenvetések, amelye azt mondják, hogy a talajtani intézetek munkái inkább elméletinek, mint gyakorlatinak tekintendők, meg-

dőlnek abban a pillanatban, ha a talajtani intézet munkásságát megismerik. A kamarai talajtani intézet mezőgazdasági szakemberekkel állandó szoros kapcsolatban van és szaktanácsait is mezőgazdasági gyakorlati szakemberrel együtt adja meg, de a többi talajtani intézetek is minden esetben a gyakorlati eredményeket tartják szem előtt. Az úgynevezett tudományos kísérletek is teljesen a gazdák érdekeit szolgálják. Az intézetek elhanyagolása a napi életben kevésbé látszik meg, de minden alkalommal, ha egy nagyobb feladat megoldásáról van szó, élesen szembe szökik. Hívják ezt a feladatot az Alföld öntözési kérdésének vagy pedig csatornázási talajvízvezetési problémának. Ilyenkor mind a gazdáknak, mind az illetékeseknek eszébe jut, hogy jó lett volna pár ezer pengőt éveken át a talajtani intézeteknek kutatás és talajvizsgálat céljaira adni. Igaz, hogy ez rövid ideig tart és következő alkalommal az intézetek munkásságát ismét nem veszik figyelembe.

Kamaránk talajtani intézetének igen erős és igen nagy célkitűzései vannak, de ezekből csak úgy tud valamit megvalósítani, ha elsősorban a gazdák teljes erővel támogatják. Az intézet kiadásaira kamaránk költségvetésében ugyan tekintélyes összeget biztosított, de ez az összeg nem szolgálhat arra, hogy intézetünk ebből a talajvizsgálatok költségét viselje. Szomorú az, hogy most, mikor talajvizsgálatot fillérékért végzünk, ezeket a filléreket is csak igen nehezen fizetik be és majdnem mindenki csak szívességvizsgálatot szeretne végeztetni.

A kamara talajtani intézete minden kérdésben, ami akár a talajtani, akár agrochemiai dolgokra vonatkozik, szívesen áll a gazdaközönség rendelkezésére, de kérjük, ne kívánja ezeket a vizsgálatokat ingyen, az ezekre elvont pénz a gazdaközönség érdekében kifejtett működésünkben gátol és lehetetlenné teszi azt, hogy előre haladjunk.

Dr. Pallaghy Kálmán

a Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara
Talajtani Intézetének vezetője.

~~~~~

Rózsák

Fenyők

Díszfák

Díszcserjék

Gyümölcsfák

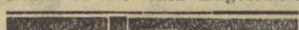
Bogyós-gyümölcsűek

Gyümölcs — vadcserjék

Szegély- és futónövények

Gyökerez és sima szőlővesszők

Lomb- és tűlevelűek magcserjék

Kolauch

faiskola

Szeged

~~~~~

Őszi vetések tavaszi ápolása és fejtrágyázása.

A nappali felmelegedések és az éjjeli fagyok erősen megcsigázzák az őszi vetéseket, különösen azokat, amelyek az őszi folyamán nem tudtak kellőképpen megerősödni, s az erősebb fagyok még felfagyásokat is okozhatnak, amiből nagy kár származik a gazdára. Éppen ezért felhívjuk a gazdák figyelmét, hogy mielőtt az időjárás annyira felmelegszik, hogy vetéseiket összejárástól, azonnal a legpontosabban szemléljék meg a vetéseket és ahol felfagyásokat tapasztalnak, azonnal járassák meg nehéz hengerrel. A hengerezés célja az, hogy a talajt odanyomjuk a növényzet meglazult és sokszor a fagyok által elszakított gyökérzetéhez, hogy újabb gyökerek hajtását ezáltal elősegítsük. Az ilyen vetéseket feltétlenül fejtrágyázzuk és pedig adjunk egy kat. holdra 60—80 kg péti só műtrágyát. A hengerezés után kb. 10 napra kiszórhatjuk a péti sót egyenletesen és könnyű, magtakaró fogassal a talajba fogasoljuk. A fogasolást azért nem szabad hamarabb végezni, hogy kellő idő álljon rendelkezésre és hogy a növényzet új gyökérzetet hajtszon. A gyengén fejlődő őszi vetéseket is nagyon ajánlatos tavasszal fejtrágyázni, amit ugyancsak kat. holdanként 60—80 kg péti só felüliszórásával végzünk. Erre azért van szükség, mert a növényzet az őszi folyamán a talaj felső rétegének salétromkészletét, tehát nitrogénjét igyekszik felhasználni. A fel nem használt nitrogént pedig a késő őszi és a téli csapadékokkal a talaj mélyebb rétegébe lúgozódik ki.

Tekintettel arra, hogy nálunk a növények által felvehető nitrogén természetes gyarapodása csak április végén szokott megindulni, kora tavasszal, tehát a növényi élet megindulásakor a gyengébb, vagy akár normálisan is fejlett növényzet nem tud elegendő nitrogénhez jutni és ha azt akarjuk elérni, hogy ilyen növényzet erőteljesen fejlődjék, feltétlenül szükség van arra, hogy könnyen felvehető nitrogénnel, tehát a péti sóval biztosítsuk a talaj nitrogén egyensúlyát s ezáltal a növényzet gyors és erőteljes fejlődését. A péti só nitrogéntartalma felerészben a növények által azonnal felvehető salétrom-nitrogén, tehát gyorsan ható nitrogén, míg a másik fele lassan ható ammóniák-nitrogén, amely a fejlődési időszak későbbi részében alakul át a talajban salétrom-nitrogénné és válik a növényzet által felvehetővé. A péti sónak tehát az az előnye, hogy a könnyen oldódó nitrogénje azonnal táplálja a növényzetet, míg ammóniák-nitrogénje csak a fejlődés későbbi időszakában és így a péti só-adagolás következtében a későbbi időszakban is táplálni tudjuk a növényzetet a szükséges nitrogénnel.

A fejtrágyázásra fordított költség bőségesen megtérül azáltal, hogy a gyenge növényzetet megerősítjük, fejlődését elősegítjük, aminek következménye a megfelelő terméshozam és a jó minőség.

Tehát, ha észrevevessük, hogy vetéseink felfagytak vagy gyengék, azonnal végezzük az ápolási munkálatokat és a fejtrágyázást.

Sz. L.

Szerződéses ricinustermesztés.

A ricinusmagtermesztés feltételeire az érdekvépviseleti megállapodás létrejött. Az átvételi ár az I. osztályú ricinusmagért 100 kg-ként az üzem telepén átvéve 32 pengőben, a termelő vasútállomásán vagonba rakva 30 pengőben lett megállapítva; a II. oszt. mag ára az üzemtelepen átvéve 24 pengőben, a termelő vasútállomásán vagonba rakva pedig 22 pengőben; a tokos ricinusmag átvételi ára ab feladóállomás q-ként 17 pengőben állapított meg. A ricinusmag termesztési szerződéses egyéb feltételei azonosak a tavalyi év feltételeivel.

A szerződési feltételek megtartása felett az ellenőrzést továbbra is az Ipari Növénytermelési Bizottság (Budapest, V., Tükör-u. 2. sz.) gyakorolja.

Káli-műtrágya árának leszállítása.

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a Káli-műtrágyakereskedelmi Rt. a káli műtrágya árát a következőképpen szállította le:

A 40 százalékos kálisó ára 15 tonnás vagon-tételben ab bármely rendes nyomtávú állomás per 100 kg 15.— P.

A legalább 48 százalékos kénsavas káli ára 15 tonnás vagon-tételben, ab bármely rendes nyomtávú állomás per 100 kg 20.— P.

Príma jutazsák (100 kg-os) 1.— P.

Kénsavas kálit a cukorrépához. Még káliban igen gazdag talajon is szép eredményt hoz a rendszeres és bőséges kálitrágyázás.

Intelligens 35—40 éves megbízható uradalmi főkertészt keresünk,

aki zöldség és gyümölcs-termelésre, továbbá díszkertetészetre mint felelős vezető vállalkozik. Írásbeli ajánlatokat életrajz, működési adatok és fizetési igény közlésével „FŐKERTÉSZ” jeligére Balogh hirdetőirodába Budapest, V., Szent István-körut 9 szám alá kérjük

Állattenyésztés.

Népies juhtenyésztésünk feladatai.

Ha a magyar juhtenyésztés fejlődését szám-
szerűségi alapon a statisztika tükrében figyelem-
mel kísérjük, akkor az utóbbi évek során örven-
detesen tapasztalható a juhállomány évről-évre
történő fokozatos szaporodása.

Magyarország birkaállománya:

1933-ban		1,056.218	darab
1934-ben		1,087.464	„
1935-ben		1,227.542	„
1936-ban		1,350.442	„
1937-ben		1,483.000	„

E számok is alátámasztják azt, hogy Ma-
gyarország juhállománya 1934. évtől kezdve ör-
vendetes szaporodást mutat fel, ami egyenes kö-
vetkezménye volt a magyar gyapjúpiac megszilár-
dulásának, illetőleg annak, hogy a magyar gyap-
júárak az 1934. előtti évek nyomottságából ki-
emelkedve elérték azt a színvonalat, amely mel-
lett a tenyésztés és a termelés ismét érdemessé
vált, számítását megtalálta.

A számbeli gyarapodás igazolja tehát egyut-
tal azt a tényt is, hogy a juhtenyésztés hazánk-
ban újból jelentősen jövedelmező állattenyészté-
si tényező.

A juhtenyésztés létjogosultsága különöské-
pen fontos a Duna—Tisza-közre és a magyar Al-
föld szempontjából, mert tudvalevő, hogy az al-
földi homokos és szikes legelők, valamint egyéb
természeti adottságok egyedül a juhtenyésztési
üzemág által hasznosíthatók és szolgálják a gaz-
datársadalom érdekeit. A Duna—Tisza-közi Mező-
gazdasági Kamara területén az ország juhállomá-
nyának kb. 18 százaléka van (kb. 200.000 drb)
a gazdák birtokában és e tekintélyes mennyiség-
nek is kb. háromnegyed része a kisgazdatársada-
lom, illetőleg népies tenyésztők tulajdonát képezi.

E számarány önmagában reávilágít, hogy
mennyire fontos a népies juhtenyésztés kérdése-
ivel foglalkoznunk a Duna—Tisza-közén és men-
nyire nélkülözhetetlen, hogy a juhtenyésztő kis-
gazdatársadalom is magáévá tegye az okszerű te-
nyésztés alapelveit.

Hogy a juhtenyésztés az utóbbi időben is-
mét jövedelmező üzemággá fejlődhetett, annak
okát nemcsak a gyapjúárak emelkedésében, de
a juh többirányú hasznosítási lehetőségeinek fo-
kozatos kihasználásában is kereshetjük. Ha vé-
gigtekintünk a magyar juhtenyésztés fejlődésén,
örvendetes tapasztalható ugyanis, hogy az ura-
dalmi és nagyobb gazdasági tenyészetek nemcsak
a gyapjú, de a tejtermelés és a bárányok súly-
beli gyarapítása terén is szinte hihetetlen ará-
nyokban növelték hozamukat.

Ha csak pár adattal világítunk rá a fentiek-
re; míg egyes uradalmak a juhtejet különböző
csemegesajtok alakjában hozzák forgalomba és
annak literjét 28, sőt egyes sajtféleségeken ke-
resztül 35 filléres árban értékesítik, addig népies
tenyészetek a gomolyán keresztült a juhtej li-
terjét csupán 15—18 filléres áron tudják hasz-
nosítani, de van időszak, amidőn a gomolya, —
úgyszólván, — ingyen sem kell, más esetben azt
szakszerűtlen elkészítése és kezelése végett, ter-
melési áron jóval alul vásárolja fel a kereskede-
lem.

Az állományban történő következetes te-
nyészkiválasztás és selejtezés következtében a
nagyobb gazdaságok és uradalmak juhnyájainak
tejtermelése az okszerű takarmányozás bevezeté-
sével is évről-évre növekedik, úgyhogy az elvá-
lasztást követő 100 nap alatt vannak törzsnya-
jak, amelyek átlagosan már 139 liter tejet adnak
és ezek között akadnak egyedek, amelyeknek tej-
termelése a 230—240 litert is meghaladja.

Sajnos, ennél a kérdésnél is a kisgazdanyá-
jak képessége még nagyon is kezdetleges fokón
áll, hiszen az okszerűtlen és elégtelen takarmá-
nyozás, majd a nyáj egyedei között a tejtermelő-
képesség megfigyelésének és nyilvántartásának
teljes hiánya miatt a népies tenyészetek elvá-
lasztás utáni tejhozama csupán 20—40 literes
átlag körül mozog, ami szintén kell, hogy min-
denkit, aki ezekkel a kérdésekkel foglalkozik,
gondolkodóba ejtsen.

A gyapjú mennyiségi és minőségi különbö-
zete az uradalmi és népies tenyészetek között ha-
sonlóképpen nagy és már-már áthidalhatatlan. A
kisgazdanyájak nehéz, alacsony rendementu, ke-
vésbé kiegyenlített és még kevésbé jól kezelt, sőt
sok esetben igen nehéz, homokos, hibás gyapjú-
tétélei kg-ként 20—25 százalékkal alacsonyab-
ban cserélnek gazdát és értékesíthetők, mint a
könnyű rendementu, hibátlan, kiegyenlített és
jól kezelt uradalmi és nagyobb gazdasági tételek.
Különösen áll ez a duna—tisza-közi gyapjúra,
amelynek népies tételei Cegléd-től Baja vonaláig
a gyapjúkereskedelem előtt az egész országban a
legrosszabb hírnévben állanak.

A gyapjú minőségi hibái mellett úton-útfé-
len szomorúan tapasztalható az is, hogy népies
juhtenyésztőink tekintélyes része nem fordít fi-
gyelmet az egyedeknek nemcsak minőségi, de
mennyiségi termelőképessége szerinti kiválasztá-
sra, illetőleg kitenyésztésére, sem pedig hogy e
tekintetben milyen eredmények mutathatók fel
az ugyancsak szemmel látható a juhtenyésztéssel
intenzíven foglalkozó gazdaságok adataiból, ame-
lyek csak a nagy és jó gyapjútermést felmutató
anyák után névelt ivadékok fokozatos kiválasztá-
sa révén ma már egy-egy juhról a fentemlítt
jelentős tejhozam mellett átlagosan 6 és fél kg-
t

meghaladó gyapjúmennyiséget nyírnak, míg népies tenyésztéseink gyapjúhozama ugyanekkor ma még csak 4—5 kg körül mozog. E tekintetben is megmozdulásnak van tehát okvetlen helye és a népies tenyésztőknek különös gondot kell fordítaniuk a jövőben arra is, hogy nyájuk gyapjának egyöntetűsége és mennyiségi emelése érdekében minden lépést megtegyenek.

Köztudomású, hogy a piac 4—5 hetes korban 10—12 kg súlyú kiváló minőségű vágóbáránnyal keresi és fizeti meg legjobban és ezt a minőséget az okszerű tenyésztéssel foglalkozó nagyobb gazdaságok ma már mind el is érik. (Gróf Károlyi László-féle uradalomban pl. a tavaszi ellésből elválasztott 93 anya után származó 122 db báránnyal 4 hetes átlag súlya 1937-ben 11.4 kg volt.) Ugyanekkor a legtöbb kiscgazdányjában a 4 hetes báránnyal átlagsúlya csak 5—6 kg körül mozog és ez az oka, hogy olyan kevés az igazi jó báránnyal a magyar húspiacon és hogy a kellő súly hiánya miatt idősebb korban piacra hozott kesontú és hústalan sovány báránnyal a közönség nem keresi, de nem is fogyasztja szívesen el, aminek következtében azután nyomott és alacsony mindig a vágott báránnyal ára.

Hogy a fenti jelentős termelés mennyiségi és minőségi értékszámkülönbségek az uradalmi és a népies juhtenyésztések között a kisember kárára fennállanak, annak egyenes oka abban található, hogy a népies tenyésztések legnagyobb része nincsen tisztában az okszerű juhtenyésztés nevelés, gyapjú- és tejtermelés, valamint felhasználás, illetőleg értékesítés követelményeivel, szervezetlen és így lassanként lemarad arról az útról, amelyen a haladnivalók már annyira előtte járnak.

Hogy a népies juhtenyésztés előrehaladásának kulcsa a szervezettségben és a mielőbbi tömörülés szükségességében keresendő, azt Magyarország népies állattenyésztésének fejlődési története már kétségtelenül beigazolta.

Ha figyelemmel kísérjük ugyanis akár a lótenyésztésünkben, akár a szarvasmarhatenyésztés terén a kiscgazdatársadalom hatalmas előretörését, amellyel már-már versenyre kél a nagygazdaságok és uradalmak tenyésztési eredményeivel, akkor megállapíthatjuk egyúttal azt is, hogy ez a fejlődés és előretörés létét csupán annak köszönheti és ott indulhatott meg, ahol állattenyésztői kiscgazdatársadalmunk átértékelte a kor figyelmeztető szavát és úgy a tájfajta lótenyésztő, mint az egyes szarvasmarhatenyésztő egyesületek kereteiben tömörülni igyekezett és ezáltal a fejlődés és tudás minden vívmányát a maga számára kihasználta, gyümölcsözővé tette.

Magyarország juhtenyésztő gazdatársadalma ezideig még az egyesületi élet előnyeit nem élvezhette, illetőleg egyesület keretében még nem tö-

mörült és be kell vallanunk, ezért nem is részesült a juhtenyésztés az utóbbi időkig hazánkban olyan védelemben és olyan előnyökben, amelyekben hivatásánál fogva lennie kellett volna. Ezt érezvén, az idő mindinkább sürgette a magyar juhtenyésztő gazdatársadalom tömörülését és ez eszme érdemében 1937. márciusában a legnevesebb szakemberek és tenyésztők bevonásával meg is alakult a Juhtenyésztők Országos Egyesülete.

Az Egyesület működését már 1938. január 1-ével meg is kezdte, sajnos azonban, amint a szarvasmarhatenyésztő egyesületek magyarországi megalakulása kezdetén, úgy a Juhtenyésztők Országos Egyesületében is, ezideig csupán csak nagygazdaságok és uradalmi tenyésztések tömörültek és élvezik az egyesülés minden eredményét.

A Juhtenyésztők Országos Egyesülete ugyanis tagjainak számos előnyt nyújt, amennyiben programjába felvette:

1. A juhtenyésztők érdekeit képviseli a kormánynál, a Külkereskedelmi Hivatalnál, továbbá a juhtermékeket átvévo iparral, illetve kereskedelemmel folytatandó tárgyalásokon.

2. „Időszaki értesítő”-jében tájékoztatja tagjait a tenyész- és vágójuhok, pecsenyebáránnyok, gomolya, juhsajtok forgalmi áráról, az üzleti élet jelentőségeiről, stb.

3. Nyilvántartja és ingyen közvetíti a bel- és földi tenyészállatforgalmat, tenyészállat-importokat és exportokat szervez.

4. Ismeretterjesztés céljából szakelőadásokat tart, tanfolyamokat (gyapjúkezelő, fejő, sajtkészítő stb.) rendez, röpiratokat ad ki, stb.

5. A juhtenyésztés különleges eszközeit (füllejtők, fejőszájtarok, törzskönyvi lapok, stb.) rakományon tartja és tagjaihoz a leggyorsabban és a legolcsóbban beszerzési áron eljuttatja.

6. Törzskönyvezés útján iparkodik a legértékesebb vérvonalakat kiválasztani és terjesztetni.

7. Propagandát fejt ki a juhtermékek (juhhús, juhsajtok, stb.) fogyasztási körének kiszélesítésére (kiállításokon részvétel, röpiratok, újságcikkek, stb. útján).

A Juhtenyésztők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi tagja a mezőgazdasági kamarák képviselői is és ebbéli hivatásukban önkéntelenül felvetődött a gondolat, hogy népies juhtenyésztő gazdáinkat is az Egyesület keretében tömörítsük, hogy ezáltal ők is élvezhessék mindazokat az előnyöket, amelyeket ez a fontos állattenyésztési szervezet és érdekképviselő a maga számára kiharcolni képes.

Tárgyalásaink során a Juhtenyésztők Országos Egyesületétől a népies juhtenyésztő gazdatársadalom számára számos kedvezményt sikerült biztosítanunk, ami által lehetővé tudjuk tenni azt, hogy a kiscgazdatársadalom

ügyszólván számot sem tevő tagsági díj fejében tagja lehet a Juhtenyésztők Országos Egyesületének, részesülhet annak minden fejlesztő munkájában és élvezheti az egyesületi élet és tömörülés összes előnyeit.

A szervezés szempontjából szükséges, hogy egy-egy vidék vagy nagyobb állománnyal rendelkező község, illetőleg város juhtenyésztő kisgazdatársadalma helyi tenyészcsoportokba tömörüljön, amely tenyészcsoportba tartozó 12 hónapnál idősebb juhok összlétszáma után kivett összeg arányában fizeti minden tag állományának megfelelően a tagsági díja, amely:

ha a tenyészcsoport (12 hónapnál idősebb) juhállománya

1— 500 db, juhonként 3 fillér;

501—1000 db, juhonként 2 fillér

1001—2000 db, juhonként 1.25 fillér

2001—3000 db, juhonként 1 fillér.

Fentiek értelmében tehát az a juhtartó kisgazda pl., aki egy 2500 db-ból álló helyi tenyészcsoport tagja, ha 150 db 12 hónapnál idősebb birkával rendelkezik, évente csupán 1.50 pengőt fizet és ezáltal tagja lehet a Juhtenyésztők Országos Egyesületének és a tenyészcsoport keretén részesülhet az egyesületi élet minden előnyeiben.

Az egyes tenyészcsoportok természetesen választott vezetőjük révén tartják fenn az állandó érintkezést és kapcsolatot az Egyesülettel és viszont a fontosabb közérdekű híreket és értesítéseket esetenként közlik a tagokkal.

Az illető helyi népies juhtenyészcsoportok, amelyek az említett jelentéktelen tagsági díj fejében a Juhtenyésztők Országos Egyesületébe belépnek, azzal tehát állandó és szoros összeköttetésben állanak; de ezenkívül, hogy a fejlődés még gyorsabb ütemben haladjon előre, a kamara jelentős anyagi áldozattal vesz részt és támogatja a haladni vágyó juhtenyésztő kisgazdatársadalom törekvő munkáját.

A megalakult népies juhtenyészcsoportok tagjaihoz ugyanis a lehetőséghez képest évenként egyszer vagy többször kiküldi szaktisztviselőjét és díjtalanul, minden ellenszolgáltatás nélkül útmutatással, valamint szakszerű tanácsokkal szorgalmazza az érdeklődő gazdaközönségnek, főleg a nyájak fokozatos okszerű selejtezése és tenyész kiválasztása érdekében és különösen a népies juhállomány gypjúhozamának növelése és egységesítése céljából.

A fejlődés és boldogulás útja tehát kiépítve és biztosítva áll: juhtenyésztő gazdanépünknek csak rá kell lépnie arra kéteiekedés nélkül, annál is inkább, mert az részéről anyagi áldozatba — ügyszólván — nem kerül, viszont az egyesületi élet keretén belül minden fontos tenyésztési és értékesítési feladat a siker jegyében megoldható.

A kamara készséggel vállalkozik a helyi tenyészcsoportok megalakítására, hogy általa a Juhtenyésztők Országos Egyesületének minél több kisgazda és népies juhtenyésztő tagja is lehessen... A magyar juhtenyésztő kisgazdatársadalom tehát, ha érdekeit védeni akarja és boldogulni kíván, ha nem akar továbbra is egy helyben vesztegelni azon az úton, amelyen egyesek már mérőföldes lépésekkel haladnak előtte — az alkalom itt van, ne mulassza el, fogjon össze és tömörüljön.

Guoth Ernő.

Galamb-károk a mezőgazdaságban.

(Válasz.)

A Köztelek 1938. január 30-iki számában dr. Gesztelyi Nagy László, kamaránk igazgatójának tollából „Baromfitenyésztési politikánk” címmel napvilágot látott közérdekű tanulmány a baromfi-kiállításokkal kapcsolatban kifogás tárgyává tette, hogy azok állományának sok esetben kétharmada, sőt ennél nagyobb százaléka is galambokból áll és ezáltal a kiállításokon nem látszik kidomborítva a magyar baromfitenyésztés országos és nemzetgazdasági fontossága, miután a kiállítási anyagban a hangsúly az aránytalanul nagy tömegű galambállományon nyugodva az érdeklődő közönség figyelmét eltereli a galambnál összehasonlíthatatlanul hasznosabb baromfitenyésztés létjogosultságáról.

A cikkhez fűzött rovatvezetői megjegyzés a fentiekkel szemben azt állítja, nemhogy sok lenne a galamb a kiállításokon, de soha nincs ott elég.

Tárgyilagosság szempontjából szükségesnek találjuk e helyen kitérni arra, hogy a Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara területén rendezett baromfi-kiállítások és az azokra felhozott aránytalanul nagymennyiségű galambállomány serege általánosságban beigazolta kamaránk igazgatójának aggodalmát, hiszen tömegével néha szinte ellepi és háttérbe szorítja a kisszámban kiállított és amúgy is gyenge minőségű baromfiállományt.

E véleményünket az 1937. év folyamán rendezett legnagyobb vidéki kiállítással is alátámaszthatjuk. A váci országos jubiláris kiállításon pl. a felhozott állomány a következőképpen alakult:

55 ketrec tyúkfélé összesen 102 db

52 „ kacsák „ 54 „

4 „ libák „ 4 „

13 „ pulykák „ 13 „

288 „ galambok „ 383 „

A többi kiállítások aránytalanul nagyobb galamb anyaga is kétséget kizáróan túlzott figyelmet fordít a galambtenyésztés irányában és szinte eltereli a figyelmet a baromfitenyésztés

fontosságáról akkor, amidőn *mezőgazdasági szempontból a galamb* a baromfi mellé egy sorba sem állítható, sőt inkább *károsnak mondható*.

A Köztelek baromfitenyésztési rovatvezetőjének hozzászólásával szemben, ugyancsak adatokra támaszkodva, sajnos, meg kell állapítanunk u. i., hogy a galambnak a mezőgazdasági üzembe történő „bekapcsolódása” a gazdákat sok panaszra fakasztja.

A kamarához számos kifogás érkezett és érkezik, amelyek mind rávilágítanak arra, hogy a Duna—Tisza-közén némely helyen az elszaporodott galambállomány a tanyarendszerben élő kisbirtokosok vetéseiben tavasszal igen nagy kárt okoz. A napraforgót, dinnyét, tököt, amint kibúvik a földből, azonnal megsemmisítik, aminek következtében háromszor, négyszer is kell azt a gazdáknak utánvetniök, nem is szólva arról, hogy az ilyen később vetett magvak rendesen beérni nem tudnak.

Többek között a Csanád-Arad-Torontál Vármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya is foglalkozott a fenti kérdéssel és megállapította, hogy az Alföld bizonyos részein, úgy a falvakban, mint a tanyák világában egyre nagyobb mérvet ölt a galambok szaporítása, ami bizonyos fokig összefüggésben lehet a szegénység terjedésével.

De ennek kapcsán megállapította és egyhangúlag állást foglalt az igazgató-választmány a mellett is, hogy a galambok e néhol aránytalan nagy tömege fellépése nagy károkat okoz a vetésekben. Rajokban keresik fel a frissen vetett földeket, ősszel leginkább a búzát és borsós, búkkönys takarmánykeverékeket, míg tavasszal különösen a borsóféléket, búkkönösöket, kukoricát, kenderet, stb. lepik el.

Számtalan esetben megtörtént pl., hogy a kisgazda mire a föld csikját elvetve a föld végére ért és visszafordult hogy vetését alátakarja, addigra a galambok az elvetett magot már fészdezték és újra kellett a vetést kezdeni. Ugyan így megtörtént az is, hogy ha este végződött a vetés vagy eső zavarta meg a magvak lefogását, reggelre kimenve már nem volt mit aláfogasolni, mert a galambok mind kiszdezték és így tovább.

Hasonló számos konkrét adatokra és panaszokra a fent megnevezett vármegyei Gazdasági Egyesület, de természetesen kamaránk is a gazdatársadalom panaszának helyet kell, hogy ad-

jon, annál is inkább, miután azok nem elméleti feltevéseken, alapulnak, hanem az életből vett szomorú tapasztalatok és alapos megfigyelések támasszák őket alá.

Hogy a tömegesen és csapatokban megjelent hízgalambok serege mezőgazdaságilag jelentős kárt okoz és az eken a gazda nagyon sok esetben komoly védekezésre kényszerül, az a m. kir. földművelésügyi kormány 38.500—1933. sz. rendeletének értelmezéséből is kitűnik, amely bár első §-ának p) pontja értelmében ugyan kimondja, hogy: „tekintet nélkül az általános vadászati időre, tilos vadászni házi galambokra”, fenti rendelkezés nem zárja ki azt, hogy *birtokvédelemből* a kárt okozó galambok pusztítása, illetőleg elhárítása fegyverrel is meg ne történhessék.

Szükségesnek tartjuk, hogy ugyanitt rámutassunk arra, hogy a galambok a baromfitenyésztésben észrevétlen, de általános terjesztői lehetnek a különböző járványos és fertőző betegségeknek is miáltal a gazdaudvar nem valami kedves tartozékai vagy szívesen fogadott vendégeink mondhatók.

Tagadhatatlan a galambtenyésztésnek sport és kedvtelési, sőt talán szociális szempontból is van bizonyos jelentősége és szépsége, mind ez azonban nem jelentheti azt, hogy a galamb szorosan vett mezőgazdasági szempontból is hasznos háziállat legyen, sőt hogy létjogosultsága ily értelemben a baromfitenyésztéssel hasonló színvonalra emelhető volna.

A baromfitenyésztési kiállítások tehát — bár ismét hangsúlyoznunk kell, a galamb nem baromfi, csak szintén szelídített házi szárnyas — ha helyet is adnak a galambtenyésztők eredményeinek díjazásához, ezt azonban csak olyan mértékben tegyék, hogy a hangsúly állandóan és szemmel láthatóan a baromfitenyésztés számára tartassék fenn és a galambtenyésztés jelentőségét mezőgazdasági szempontból túlzottan ne propagáljuk, annyival is kevésbé, miután, amint fentiekből látható, annak a gazdára nézve tulajdonképpen inkább kára, mint haszna van.

Kénsavas káli műtrágyát adjunk a **pillangósoknak** (lucerna stb.), mert ezek nitrogénygyűjtők, de sok kálit igényelnek. A kálitrágyázás sokszor több évre szól.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete

egyenként biztosítója mind a nagy-, mind a kisbirtokosságnak.

(Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

Szóló és gyümölcs.

Tápláljuk gyümölcsfáinkat.

Járom a határt kocsin, vonaton, keresztül-kasul, kamaránk nagykiterjedésű területén. A gazda szeme mindig kutat, keres valamit. Néze-lődik, vizsgálódik, hogy a látottakat megrögzítse és a hibákról megemlékezzék, hogy azok kiküszöbölésére oktassa a gazdaközönségünket és ha valami szépet, jót lát, azért elismerésben részesítse őt. Most a jó napos időkben a gyümölcsösökben látunk serény munkásokat, akik kaparókkal tisztogatják a fák kérgét, hogy az azok alatt megbúvó férgeket tönkretegyék, hogy az értékes, zamatos gyümölcsöt termő fákat védjék a különböző kártevők millióitól. Permeteznek, hogy védekezzenek a gombabetegségek ellen és a különböző rágó, szűrő rovarok ellen, mert a munkálatokkal is irtják a kérlelhetetlen gyümölcselességet, hogy a termelő részére biztosítsák a kiváló minőségű gyümölcsöt.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a gyümölcs-termő vidékeken a védekezési és ápolási munkálatok mindig jobban és jobban terjednek el, mert a gazdaközönség már belátja azt, hogy gyümölcsöséből csak akkor hozhat ki kellő jövedelmet, ha azt gondozza, ápolja. Csak az egészséges gyümölcs érték, a férges, beteg csak kár. A védekezési és ápolási munkálatokat természetesen mindenütt a legnagyobb gondnal, szakértelemmel kell elvégezni, mert csak a tökéletes munka adja meg jutalmát. De amidőn a gyümölcsösökben elvégezzük ezeket a nagyfontosságú munkálatokat, nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a gyümölcsfa is élőlény, annak úgy kell táplálkoznia, mint az embernek és az állatnak, mert a gyümölcsfa a folytonos termelés következtében a talajból nagymennyiségű tápláló anyagot von el és ha ezt a tápláló anyagot nem pótoljuk, a talaj hamar kimerül, a fa idő előtt elgyengül, gyümölshozama csökken, a különböző betegségeknek nem tud ellenállani és hamarabb elpusztul.

Ha figyeljük azt, hogy a gyümölcsfák mily nagyszámú ágakat, dús levélzetet nevelnek, gyökereiket mily nagy mennyiségben ágaztatják szét a talajban, beláthatjuk, hogy ezek fejlesztéséhez nagymennyiségű táplálóanyagot kell a talajból felvenniök. Ha pedig azt nézzük, hogy egy-egy termő gyümölcsfa mily dúsán meg van rakva gyümölcselel, gondolnunk kell arra, hogy a gyümölcs kifejlesztéséhez és beéréséhez ismét nagymennyiségű tápláló anyagot kell a talajból felvennie. Ha tehát éveken keresztül folyik ez a fejlődési és termelési folyamat, anélkül hogy a talajból a gyümölcsfák által felvett

táplálóanyagokat pótolnánk, úgy a talaj — annak minősége szerint — rövidebb vagy hosszabb idő után kiélődik s a gyümölcsösünk terméshozama csökken.

Ha azonban okszerű eljárással az elvont tápláló anyagokat időközönként pótoljuk, akkor a gyümölcsfa fejlődését a terméshozam rendes kifejlődését és beérését és a következő évben termést hozó rügyek termővé válását segítjük elő s a szakszerű táplálóanyagpótlással minden esztendőben megfelelő terméshozamot, kiváló minőségben, biztosíthatunk magunknak.

A gyümölcsösöknél nagy figyelmet kell fordítani a növényi táplálóanyagokra és pedig a nitrogénre, a foszforsavra és a kálira. A nitrogén a fa növekedését, az éves hajtások erőteljes fejlődését segíti elő, a lombozatot, a gyümölshozamot fejleszti és szaporítja a jövő évben termést hozó rügyeket.

A foszforsav és a káli a fa szövetét erősíti. A termőrügyek kifejlődését és termővé válását segíti elő, a gyümölcsöt fejleszti, húsát szilárdítja, érését sietteti, azonkívül a káli még a gyümölcs ízét javítja, mert a zamatanyagok kifejlődését biztosítja és cukortartalmát fokozza.

Figyelemmel kell lennünk a mészre is, amely befolyásolja a fák rendes növekedését, az új hajtások beérését és a gyümölcs tökéletes fejlődését. Különösen a csontmagvú gyümölcsöknél kell nagy súlyt helyeznünk a foszforsavra és a mészre, mert a csontmagvú gyümölcsöknél a magvak képzésére nagymennyiségű foszforsavat és meszet használ fel a gyümölcsfa.

A mi talajaink általában véve táplálóanyagban szegények. Különösen szegények a laza homoktalajok és mégis ezeken a laza homoktalajokon fejlődik a legzamatosabb barack, a legkiválóbb szőlő, tehát különösen a homoktalajoknál, amelyek táplálóanyagban nagyon szegények, nagy gondot kell fordítanunk a táplálóanyagok pótlására.

Németországban, Svájcban, Olaszországban már régóta műtrágyázzák a gyümölcsösöket, mert meggyőződtek arról, hogy a műtrágyákban adott táplálóanyag gyorsan oldódik, a gyümölcsfák gyökerei által gyorsan felvehető, aminek következtében a gyümölcs könnyen jut hozzá a szükséges táplálóanyagokhoz és a táplálóanyagokban dús talajban a gyümölcsfák kiválóan fejlődnek, kiválóan fejlett nagy terméshozamot adnak.

A műtrágyázásra fordított költség pedig 1—2 kg. gyümölcs árában mindig megtérül.

Sajnos, nálunk még a gyümölcsfák táplálására mindig kevés gondot fordítanak, olykor kevés, rosszul kezelt istállótrágyát kap a gyümölcsfa, amelyben kevés a növényi táplálóanyag, már pedig gyümölcsöseink nagyobb gondot érdemelnének a trágyázást illetően. Ha a külföld-

del. versenyképesek akarunk lenni, akkor fontos az, hogy gyümölcsöseinket is a lehető legjobban fejlesszük ki, amellet hogy féregmentesek legyenek, megfelelő nagyságot is érjenek el.

Amint említettem, nálunk a gyümölcstalajok általában táplálóanyag-szegények, különösen a homoktalajok. Itt mindig kell gondoskodnunk a nitrogén és foszforsav, valamint a káli állandó pótlásáról. Dr. Ballanegger Róbert egyetemi tanár, a Budapesti Kertészeti Tanintézet professzora kísérletei eredményei alapján hangoztat, hogy nagyon sok gyümölcsfa megbetegedésének és időelőtti elpusztulásának az oka a táplálóanyag-szegénység és főleg a kálinak a hiánya. Kálira minden gyümölcsfának szüksége van. Nagymennyiségű kálit von el a talajtól a gyümölcstermelés és ha nincs kellő utánpótlás, a gyümölcsfa fejlődése nem lesz tökéletes és a gyümölcs íze, zamata nem lesz kiváló. Nekünk pedig célunk az, hogy gyümölcsöseinkből jövedelmet hozzunk ki és pedig a legnagyobb jövedelmet. Ezért műtrágyázzuk a gyümölcsfákat, adjunk neki gyorsan oldódó műtrágyát, hogy gyorsan tudja a fa a táplálóanyagot felvenni. A laza homoktalajokon ajánlom, hogy a nitrogént, a foszforsavat és a kálisót mindig együttesen adagoljuk. Most már bekövetkezik az az időszak, amidőn talajaink lassan felmelegednek. Február végén, március elején kezdjük műtrágyázni gyümölcsfáinkat. Egy-egy kifejlett termő gyümölcsfához (10—20 éves fák) adjunk 2 kg szuperfoszfát, 1 kg péti só és 1 kg 40 százalékos kálisó vagy kénsavas kálisó-műtrágyát. Ez a mai árak szerint kb. 50 fillérbe kerül, tehát egy-egy ilyen termő gyümölcsfa műtrágyázási költsége, megtérül 2 kg gyümölcs árából.

Ha idősebb a gyümölcsfa, nagyobb koronájú, akkor emeljük a műtrágya-adagot, ha fiatalabb, csökkentjük, de tartsuk szemelőtt, hogy a keverési arány 2:1:1 legyen, vagyis 50 százalékos adjunk szuperfoszfátból, 25 százalékos péti sóból és 25 százalékos 40%-os kálisóból vagy kénsavas káliból. A műtrágyák ára ma már hozzáalakult minden terméshez, sőt most értesültünk, hogy a kálisó mázsáját 1 pengővel szállították. Ezt a költséget minden gyümölcstermelő áldozhatja gyümölcsösére, hogy megfelelő minőségű, megfelelő fejlettségű gyümölcsöt termeljen.

Ha már védekezünk, ha már ápoljuk a gyümölcsfákat, akkor gondoskodjunk azok okszerű táplálásáról is, mert a jól tisztított, jól ápolott féregmentes gyümölcsfa is csak akkor hozhat kellő termést, akkor adhat nagy jövedelmet, ha táplálóanyagokban gazdag talajokban díszlik.

A tavasz közeledik, most kell megindítani a műtrágyázási munkákat is. Befektetés nélkül nincs jövedelem, azonban csak okszerűen kell befektetni, mert csak akkor biztosítunk hasznot. A gyümölcsfák műtrágyázása okszerű

befektetés, mert gazdagítjuk a talajt gyorsan felvehető táplálóanyagokban és az ily talajban biztos a jövedelem.

A magyar gyümölcstermelők is lássák be azt, hogy gyümölcsfáiktól csak akkor várhatnak nagy jövedelmet, ha azok táplálásáról is állandóan gondoskodnak. Sz. L.

Országos dinnyebemutató Budapesten.

A M. Kir. Kertészeti Tanintézet az Országos Pomológiai Bizottság bevonásával a m. kir. földművelésügyi minisztérium megbízásából folyó évi augusztus hóban — Szent István hetében — országos dinnyebemutatót rendez a M. Kir. Kertészeti Tanintézet helyiségeiben (Budapest, I., Gellérthegy, Nagyboldogasszony-útja 45. sz.). A bemutató célja a termesztő közönséggel megismertetni a termesztésre legérdemesebb és főleg exportra alkalmas legjobb kereskedelmi fajtákat, továbbá a termesztő közönségnek példaadás végett bemutatni a minőségi termelés eredményeit. E célból a kiállított dinnyék minőségük szerint bírálva és a kiállításon szokásos díjakkal is kitüntettetnek. Felhívjuk az ügy fontosságára a dinnyetermelő gazdaságokat, hogy az országos dinnyebemutatón minél többen vegyenek részt. Felvilágosításokkal szolgál a M. Kir. Kertészeti Tanintézet Igazgatósága (Budapest).

Borkivitelünk utolsó tíz éve.

A Borászati Lapok február hó 12-iki száma borkivitelünk alakulását 1927—37. évben az alábbiakban közli:

Év	Mennyiség q-ban	Érték pengőben
1927	61.632	4.528.976
1928	121.298	7.635.690
1929	313.238	16.107.016
1930	313.526	14.377.159
1931	269.304	7.328.708
1932	199.017	5.450.208
1933	254.145	5.414.852
1934	218.542	6.061.203
1935	195.580	5.328.159
1936	252.690	5.673.755
1937	382.682	7.203.692

Kénsavas kálitrágyát magtermeléshez. A káli termést biztosító (magkötés, ellenállóképesség).

Fajtiszta fél éves berkshiri kan és amerikai alanyra ojtott gyökerező szőlővessző jutányos áron beszerezhető Wettstein gazdaságban, Galgamácsa, Antalmajor.

Közgazdaság.

Megvalósulnak kamaránk elgondolásai.

Örömmel olvastuk, hogy a miniszterelnök felhívására összegyűlt 3 és félmillió pengő első sorban a falusi és tanyai magyarok egészségügyi istápolására és felkarolására fordították. Mikor Johan Béla belügyi államtitkár hivatalát elfoglalta, kamaránk igazgatója nagyszabású előterjesztést tett falu és tanya egészségügyének javítása érdekében. Az itt elmondottakból, amint lapokból látjuk, több gondolat testet fog ölteni. Itt csak az orvostelepítés problémájára utalunk, melyre vonatkozólag azt mondja a mostani tervezet: „Az előkészítő bizottság felismerte annak fontosságát, hogy a falusi és tanyai viszonyok között milyen egészségügyi elmaradottságra vezet az, hogy vagy egyáltalán nincs orvos, vagy pedig ha van, olyan távolságban lakik, hogy csak havonként egyszer jut el 1—1 községbe. A rendelkezésre álló alapnak ezért egyrészt orvostelepítésre kívánják fordítani.” Megjegyezni kívánjuk, hogy kamaránk igazgatója meg is jelölte a mikéntjét az orvostelepítés legfontosabb részének, a lakás és rendelő megépítésének. Megjelölte a forrásokat és a lehetőségeket is arra, hogy miként lehetne egy pár év alatt 500 orvos-lakást és rendelőt, szinte nagyobb megerőltetés nélkül, a falvakban és tanyákon építeni.

A másik, amiről meg akarunk emlékezni, a kultuszminiszternek egy rendelkezésre, amelynek értelmében 35 vándor-tanítói körzetet szervezett, amellyel megtalálta a megoldást a Nagy-Alföld tanyavilágának évszázados égető problémáira.

Az elszórt település miatt ugyanis az egy-egy tanyacsoportban található csekélyszámú gyermek részére önálló iskola építése lehetetlen — viszont a gyermekek a nagy távolság és az utak járhatatlansága miatt a legközelebbi iskolát nem közelíthetik meg. Az ily módon tanító nélkül maradt és végeredményben nagy számra rúgó tanyai lakosság elesett eddig a művelődésnek úgyszólván minden lehetőségétől.

A miniszter a körzetekbe már ki is küldte a megfelelő férfitanéroket, akiknek mindegyike egész „mozgó-iskolával” felszerelve indult útnak a nemes kultúrmisszió munkára. A tanítók magukkal viszik a szükséges tanszereket: térképet, iskolai táblát, összeecsukható asztalokat, padokat stb. — és ellátják nemcsak a tanköteles korú gyermekek megfelelő oktatását, hanem analfabéta és különböző ismeretterjesztő tanfolyamok tartásával a felnőtt lakosság iskolán kívüli művelését is eredményesen szolgálják. Elindulásuk előtt kiképző tanfolyamokon vesznek részt —

amelyen a sajátos feladatkör ellátására nézve a tanfelügyelő — a város polgármestere, illetve a község jegyzője és a népmívelési titkár által hasznos útbaigazításokat kapnak.

Ezt azért említjük most meg, mert kamaránk igazgatója „Mezőgazdasági oktatásunk reformja” című könyvében a mezőgazdasági szaktanítói intézményt ez alapon kívánta megoldani, úgyhogy 6—8 tanyai iskolának lenne 1 gazdasági szaktanítója, aki minden nap felváltva más iskolában végezné a gazdasági oktatás munkáját. Ezt a gondolatot Hódmezővásárhely törvényhatósága vetette fel ezelőtt mintegy 10 évvel és terjesztette be a kultuszminisztériumba, akkor azonban a dolog nem talált megértésre. Most a kultuszminiszter megoldja azt a fenti formában, amely nagy lépést jelent, sajnos, nem a gazdasági ismeretek terjesztése, hanem az általános ismeretek elsajátítása felé.

A Külkereskedelmi Hivatal filmbemutatója.

Zsúfolt nézőtér előtt mutatta be Kecskeméten folyó hó 10-én a Külkereskedelmi Hivatal azokat a propaganda-filmeket, amelyekkel a hivatal külföldön is nagy sikereket ért el. Ezen a filmeken leperreg szemünk előtt a legnevezetesebb mezőgazdasági exportcikk termelése, keletkezésük percétől mindaddig, amíg exportképes állapotban csomagolva és márkázva hagyják el az országot. Így különösen a tejtermékek, gyümölcsfák és a tojás exportjáról látunk igen érdekes felvételeket.

Nagy érdeklődés kísérte a magyar lótenyésztésről készült mozgóképek bemutatását is. A magyar ló páratlan teljesítő-képessége az egész világon ismeretes és ezért keresik a magyar lovat Európa minden államának hadserege számára. Ma már a magyar gazda magas áron tudja csikóit értékesíteni, mert a külföldi államok mind vevői a magyar lónak.

Legérdekesebb volt azonban a vadászati film, amellyel a berlini vadászati kiállításon is nagy sikereket ért el a Külkereskedelmi Hivatal. Ez a vadászfilm bemutatta a kis- és nagyvad magyarországi vadászatát, a szarvas, őz, dímvad és muflon erdei életét és cserkészését. Ugyancsak érdekes felvételeket láttunk a vízi vadról és annak vadászatáról, a foglyásatról és fácánvadászatról. A filmeket a Külkereskedelmi Hivatal nemcsak Kecskeméten, hanem az Alföldi többi városaiban is bemutatja.

Kénsavas kálit szőlőhöz, gyümöleshöz, zöldségfélékhez. Már minőségi szempontból is.

Szövetkezésben az erő.

Írta: **vitéz Fekete Imre** kiskazda.

Igen! Szövetkezésben az erő! Ez volna az az egyetlen szempont, ahol eredményt tudnánk elérni. Különösen a szövetkezeti tömörülést a kiskgazdatársadalomnál látom célszerűnek. A kartelek túlkapásai ellen itt tudnánk magunknak érvényt szerezni. És ha szétnézünk ebben az agrárállamban mégis azt kell látnunk, hogy azok az eszmék, amiket annakidején néhai gróf Károlyi Sándor elgondolt és meg is valósított, nem akarnak termőtalajra találni. Nem akarnak gyökeret eresztetni az ország minden zegében és zugában! Miért van ez az idegenkedés? Hát még mindig nem ébred fel a magyar kiskgazda? Hát még mindig nem akarja belátni, hogy ez a kivezető út a kartel átkozott karmai közül? Hát még mindig nem veszi észre a kiskgazdatársadalom, hogy őt az a náció, aki Galiciából vándorolt be és neki nem a haza, hanem a pénz kisíbolása a szent, az szípolozza ki? Sajnos, azt kell mondanom, hogy ezt még mindig nem akarja észrevenni a kiskgazdaosztály! Mi hát itt a teendő? Itt az a teendő, hogy minden gazdaalakulat, mely legyen az OMGE kebelén belüli és a gazdakamarák a legerősebb propagandát fejtse ki a szövetkezetek megalakítása mellett. Persze jönnek majd az ellenérvek, tudom előre! Minek az, hisz ami volt, sem ért semmit! Na, meg a kartel által megfizetett liberális sajtó is csak úgy fogja okádni a pergőtűzet ellenünk. Hogy itt sem dolgozott jól a Hangya, meg amott sem. Meg aztán ezzel megint a kereskedelmet tesszük tönkre. Ami nem áll, mert csak a nagykartellel teszünk rosszat, ami kívánatos is, hogy ne egynéhány nagyvállalat diktálja az árakat tetszés szerint.

Én nem mondom, hogy esetleg a Hangyánál is nem fordultak elő hibák. Igenis előfordultak! Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a Hangya mellett állítsunk másik szövetkezetet! Ha már ez megvan, akkor ez is jó lesz, csak vegye fel az ország minden gazdaalakulata vele az összeköttetést. Aztán alakuljanak meg ezek a szövetkezetek minden faluban, városban, tanyai gócpontokon, ahol még nincsen. Itt kell jól szétnézni és ügyesen cselekedni. A felügyelőbizottságba, igazgatóságba, arra rátermett és hozzáértő gazdát beválasztani, akik már eddig is bírták a gazdák bizalmát. Ha ez megvan, akkor arra is súlyt helyezünk, hogy az üzletvezető is arra rátermett, keresztény magyar ember legyen,

aki nem kacsingat Palesztina felé. Ha ez megvan, tartasuk első kötelességünknek a gazdatársadalom beszervezését. Talaj, vidék és éghajlat figyelembevételével az egyöntetű, márkás termelést. Legyen a mi búzánk márkás, versenyképes, legyen a mi állatállományunk szintén elsőrendű és versenyképes. Necsak az eladást, az értékesítést is ki kell tűzni céliránynak. Baromfiexportálás, hizosertés és szarvasmarha exportálása, mind hazai, mind külföldi viszonylatban. A gabonákat beraktározni a szövetkezeti raktárakba állami garancia mellett. Előleget adni rá és amikor az ár jobban kialakul, akkor megejteni a végleges elszámolást. Nagy súlyt kell fektetni a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá tartozó Országos Tejszövetkezeti Központ tejármegállapítására is. Mert hiszen itt is hiba van. 10 fillért ad a tej literjéért itt az Alföldön! Hol van meg itt is arány a a drága abraktakarmánnyal?

A fentieket azért hozom a „Magyar Róna” hasábjaira, hogy legyen már egyszer ennek a szövetkezeti eszmének visszhangja! Ne csak üres szalmát csépeljünk mindig! Egyszer már a cselekvés terére is kell, hogy lépjünk! Miért ne lehetne a kiskgazdaosztály egy nyugodtabb légkörben? Nem kellene minden értékesítésnél már előre rettegni attól, hogy ugyan megint hogyan igyekszik őt a kereskedelem kihasználni? Vagy a gabonáját találja silánynak. Vagy a baromfiát nem hízlalta jól meg. Vagy a sertése és szarvasmarhája nem üti meg azt a mértéket, amit bemondott és így nem adja meg azt az árat, amit előre beígért. Ha tetszik, odaadja a kiskgazda, ha pedig nem tetszik, akkor viheti haza, mert egyik kereskedő sem veszi meg többért, hiszen ezt tiltja a kartelbecsület.

Miért ne segíthetnénk ezen? Nagyon is! És ez csakis mirajtunk áll! Ne dugjuk a fejünket mindig strucc módjára a homokba! Hanem legyen az az első cselekedetünk mind a falu népének, mind a szétszórta élő tanyai gazdatársadalomnak, hogy megkeressük az összeköttetést a gazdasági egyesületekkel és a kamarákkal, s fogjunk hozzá a szövetkezetek felállításához, úgy mint van az már Dániában is és akkor hiszem, hogy ennek az országnak a gerince, a kiskgazdatársadalom, meg fog erősödni. Hogy ez így legyen, hiszem, meg is lesz, ha a gazdatársadalom keményen, erős vasakarattal és fegyelmességgel összefog. Ébredjünk tehát fel végre és induljon meg az erős szövetkezeti munka, mert a szövetkezésben van az erő!

Olcsóbb lett a kálisó!

40%-os kálisó és 48%-os kénsavas káli műtrágya

beszerezhető minden műtrágyakereskedőnél, a Hangyanál és a Magyar Mezőgazdak Szövetkezete kirendeltségeinél. Díjtalan felvilágosítást ad a Mezőgazdasági Kamara.

Az Országos Központi Hitel-szövetkezet 40 éves jubileuma.

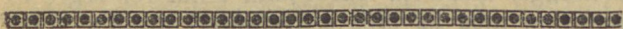
Folyó hó 14-én folyt le Budapesten a Tudományos Akadémia dísztermében az ország legelőkelőbb vezetői és több ezer főre menő falusi kis szövetkezeti ember részvételével. Impozáns megnyilatkozása volt a szövetkezeti szellemnek, szövetkezeti erőnek, amely ezen a napon jelentkezett. A kormány és a gazdasági élet érdekképviseleti szerveinek az üdvözlése megmutatta az utat, amelyen az OKH-nak a jövőben haladnia kell. Szövetkezés nélkül nem tud ez a földművelőtársadalom boldogulni, de még sok hiányzik abból, hogy igazi szövetkezővé legyen. Arra kell törekednünk, hogy az legyen az OKH programja ma is és a közeli évtizedekben is, hogy igazi szövetkezőket neveljünk, hogy ma, aki csak „hat, alkot és gyarapít“, a szövetkezeti eszme jegyében és szellemében szolgálja a magyar mezőgazdaság és a magyar jövő érdekeit.

Ebből az alkalomból a főméltóságú kormányzó úr dr. Schandl Károly ny. földművelésügyi államtitkárnak, országgyűlési képviselőnek, az OKH alelnök-vezérigazgatójának, a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismeréséül a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta. E lapok hasábjain nem kell Schandl Károlyt bemutatni, aki fiatal idejét a Magyar Gazdaszövetségben töltötte, aztán a Hangyában szolgált, majd földművelésügyi miniszteri államtitkár volt, szóval egész életében az agrár munkamezőn harcolt, küzdött, verejtékezett és dolgozott. Adja az Isten, hogy minél hosszabb ideig fejthessen ki még áldáshozó tevékenységet.

Ugyanez alkalommal kapta a Magyar Érdemrend Középkeresztjét Kovács János OKH ü. v. igazgató, aki ezúttal h. vezérigazgató is lett. Azonkívül számosan kaptak kitüntetést az OKH központi tisztviselői közül is.

A vidéki szövetkezeti vezetők közül csak kettőről emlékezünk itt meg. Az egyik S. Bálint György, a Makói Gazdasági Hitelszövetkezetnek ü. v. igazgatója, kamaránk alelnöke, a másik dr. Rosenauer Miklós, aki a Duna—Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet ü. v. igazgatója. Mindkettőjüknek a pénzügyminiszter a szövetkezeti élet szolgálatában eltöltött hosszú évek buzgó munkájáért elismerését és köszönetét fejezte ki.

Mi is szeretettel köszöntjük a kitüntetetteket.

Kénsavas káli műtrágyát a burgonyának, mert hazai kísérletek szerint a kálival kiegészített foszfor- és nitrogéntrágyázás 29 q gumóterméssel és 12 kg burgonyakeményítővel adott többet, kat. holdanként mint az egyoldalú foszfor- és nitrogéntrágyázás.

A racionalizálási bizottság ülése.

Érdekes vitaest fejlődött ki a racionalizálási bizottság február hó 16-án, szerdán tartott ülésén a mezőgazdaság racionalizálásáról, melyen Kund Ede műegyetemi m. tanár rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság termelését bizonyos kormányintézkedések hátráltatják és pedig a cukorrépatermelést a cukor nagyarányú megadóztatásával, aminek következtében a fogyasztás állandóan csökken. Szerinte a mezőgazdasági munkásság elfoglaltságát a lehetőség szerint egyenletessé kellene tenni, mert aratás idején munkahiány van, addig a többi hónapokban a gazdasági munkások munkanélküliségre vannak kárhoztatva. Dr. Kühne Lóránt szerint a mezőgazdaság racionális munkálkodása a mezőgazdasági gépek helyes alkalmazásától függ. Nemcsak az a fontos, hogy milyen gépek vannak szolgálatban, hanem az is, hogy a gépekkel milyen okszerű gazdálkodást folytatnak.

Kamaránk elnöke, Szentjóby-Staub Elemér nagyszabású áttekintést nyújtott a magyar mezőgazdaság helyzetéről és kifejtette, hogy mindenben hozzájárul egy állandó bizottság megalakításához, csak azt kéri, hogy ebben a bizottságban ne teoretikusok legyenek túlsúlyban. Végül Erdőhegyi Lajos kifejtette, hogy a szakbizottságba nem teoretikusokra, hanem szakemberekre van szükség.

A Tisza—Dunavölgyi Vizitársulatok jubileumi nagygyűlése.

A Tisza—Dunavölgyi Vizitársulatok központi szervezete február hó 8-án tartotta 60 éves jubileumi nagygyűlését Budapesten a vármegyeháza nagytermében, nagyszámú és előkelő községség részvételével.

Gróf Khuen-Héderváry Károly, a társulat h. elnöke megnyitójában kiemelte a vízszabályozási munkák elsőrangú fontosságát, amelyek nélkül mezőgazdaságunk eredménye, fejlődése és hajózó útjaink használhatósága elképzelhetetlen. A megnyitóbeszéd után vitéz Endre László alispán üdvözlő beszédében többek közt azt mondotta, hogy a magyar vizek épp olyanok mint a magyar természet: szertelenek, magukra hagyva károkat okozhatnak, de kellő fegyvermezzel, irányítással medrükbe terelve, áldást hoznak. Dr. gróf Bethlen Pál a Tiszavölgyi Társulat 60 évvel ezelőtti megalakulásáról emlékezett meg és megállapította, hogy a Tiszavölgy szabályozása a magyar nemzet legnagyobb békés alkotása, amit ezer esztendő alatt itt véghezvitt. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg gróf Széchenyi Istvánról, akinek agitációja hozta létre a Tiszavölgyi Társulat meg-

alakulását. Hálás elismeréssel emlékezett meg a magyar földbirtokososztály áldozatkészségéről, a magyar kubikos földmunkás teljesítményéről és a három legnagyobb magyar vízimérnökről, Vársárhelyi Pálról, Kvassay Jenőről és Sajó Elemérről. Trummer Árpád földművelésügyi miniszteri tanácsos az 1838-iki árvíz okait, lefolyását és következményeit ismertette. Végül dr. Schandl Károly országgyűlési képviselő, a Csongrád—Sővényházi Ármentesítő Társulat elnöke a vízmunkálatok jelentőségéről beszélt, majd számadatokkal kimutatta, hogy az országban végzett vízmunkák következtében milyen mezőgazdasági és közegészségügyi eredményeket értek el.

Tanfolyamok, előadások.

Gazdák, mi lesz velünk?

Ezen a címen tartott előadást kamaránk igazgatója dr. Gesztelyi Nagy László Makón folyó hó 13-án mintegy 600 gazda előtt a Gazdasági Egyesület nagytermében. Résztvett az előadáson a vármegye főispánja, Kászonyi Richárd, alispánja Ring Béla, főjegyzője Isekutz Béla, a város polgármestere Nikelszky Jenő és a gazdasági felügyelők, azonkívül a város vezetőségének több tagja és a nagyszámú gazdaközönség. S. Bálint György, a Gazdasági Egyesület elnöke nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket. Majd dr. Gesztelyi Nagy László egyórás előadásban 4 kérdésről beszélt, különösen a fenti cím alatt: 1. A föld termőerejének lassú elsorvadása, ennek okai. 2. Az ipar és a mezőgazdaság harca, mely már szinte eldőlni látszik az ipar javára. 3. Külkereskedelmi politikánk erőteljesebb agrárirányzata és végül 4. A gazdaszaktudás fontossága. — Adatokkal igazolta, hogy ha nem pótoljuk a földből a termeléssel elvont nitrogént, foszfort és káliumot, kimerül. Igazolta, hogy 30—40 esztendő óta egyedül Magyarországon nem fejlődött a népesség arányában a termelés, sőt sok helyen visszaesés van az állattenyésztés terén is. Felhívta a gazdák figyelmét arra, hogy saját magukon és ezen a helyzeten változtassanak.

Szombaton este igazgatónk tiszteletére a Gazdasági Egyesületben 60 személyes vacsora volt, amelyen a vármegye és a város vezetősége is résztvett.

Makóval úgy vagyunk, mint Anteusz, aki hogy erőt merítsen, lehajlott a földhöz. Mi is elmegyünk Makóra, hogy a sok derék gazda szeméből erőt merítsünk a további küzdelemhez.

Ép úgy mint a múlt éven, hetenként más-más előadó megy ki Makóra előadást tartani.

Járási előadókink, mint tanfolyamvezetők.

Ismertettük már lapunk olvasói előtt a kamara tömegoktatási munkásságát, amellyel egész területén téli gazdasági tanfolyamokat tart. Ezeket a tanfolyamokat legnagyobb részben a kamara járási előadói vezették.

A mezőgazdasági tömegoktatás és a nép széles rétegeinek gazdasági művelése szempontjából egyáltalán nem jelentéktelen körülmény az, hogy ki vezeti a tanfolyamot. A téli mezőgazdasági tanfolyamok vezetőinek *elméletileg és gyakorlatilag egyaránt képzett* okleveles gazdáknak kell lenniük. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy kamaránk külső előadói kara e tekintetben igen szerencsésen alakult ki, mert a járási előadók mind rendelkeznek a megfelelő elméleti és gyakorlati tapasztalattal.

A járási előadó mielőtt tanfolyamát megkezdí, rendszerint az elnök által összehívhatja a mezőgazdasági bizottságot abban a községben, amelyben a tanfolyamot rendezni kívánja. A mezőgazdasági bizottság elnökségének és minden tagjának támogatnia kell az előadót a tanfolyam rendezésében és lehetőleg minél szélesebb körben propagálni a tanfolyam látogatását.

Ha a tanfolyam megindult, akkor meg kell állapítani a hallgatóság állandó létszámát. Természetes, hogy ez bizonyos ingadozásnak van kitéve, hiszen az egyik napon több, a másik napon kevesebb hallgató jön össze. Mégis meg kell, hogy legyen egy bizonyos törzs, egy állandó létszám, akik kötelezik magukat arra, hogy a tanfolyamot elejétől-végig hallgatják és minden előadáson jelen lesznek. Ez a létszám képezi a tanfolyam gerincét, de természetesen ezenkívül bármikor bárki résztvehet a tanfolyamokon.

További feladat az időbeosztás és az egyes előadók óráinak beosztása. Amint azt lapunk olvasói előtt már több ízben ismertettük, a délelőtti órákban udvar- és istállószeleket szoktunk tartani, délután pedig vannak az elméleti előadások. A délelőtti bemutatókat maga a tanfolyam vezetője tartja, a délutáni elméleti előadáson azonban rajta kívül mások is közreműködnek. Így az állategészségügyet rendszerint a helybeli állatorvos, a mezőgazdasági közigazgatást és adóügyet a községi jegyzők, más szakelőadásokat pedig mindig a közelben elérhető szakemberek tartják. Külön ki kell emelnünk azt is, hogy kamaránk központi szaktisztviselői közül egyik vagy másik majdnem minden tanfolyamot meglátogat és ugyancsak előadást tart a tanfolyamokon. A kamarai központi előadók útján a tanfolyam hallgatói és a község lakossága tájékozódik az agrárélet legújabb eseményeiről és a kamara állásfoglalásáról.

Tömegoktatási tanfolyamaink már a vége felé járnak, mert hiszen március elején a tavaszi idők beálltával minden tanfolyamunk befejeződik. Így most már eddigi tanfolyamainkról be is tudunk számolni.

Gáll Imre mezőgazdasági bizottsági elnök járásában befejeződtek a rákoscsabai, kistarscai, esömőri és a szadai tanfolyamok. Gáll Imre tanfolyamait Szentjóbby-Staub Elemér, kamaránk elnöke is meglátogatta, ezenkívül dr. Teölgyes Árpád két ízben és dr. Pallaghy Kálmán ugyancsak két ízben látogatta meg az előadásokat. A péceli tanfolyam a szokásos gazdaünnepélyvel fog lezárulni március hónap elején.

Páll Béla tanfolyamai Hévízgyörkön, Tápiaszentmártonban és Gyömrőn befejeződtek. Különösen Gyömrőn volt igen nagy sikere a tanfolyamnak, ahol jeles meghívott előadók egész sora tartott igen értékes előadást, így többek között Petrovich Andor főjegyző, gróf Teleki László és Szabó Lajos kamarai h. igazgató. Páll Béla további tanfolyamai még folyamatban vannak. K. Nagy Béla tanfolyamai a budapestkörnyéki községekben ugyancsak folyamatban vannak még; ezeket a tanfolyamokat dr. Teölgyes Árpád főtitkár és Szuly Elemér titkár látogatták meg.

Ifj. Velich István a kiskőrösi és kalocsai járásban rendezte tanfolyamait. A kiskőrösi járásban elsősorban a gyümölcs- és szőlőkultúra képeztek az előadások tárgyát, míg a kalocsai járásban inkább általános mezőgazdasági és állattenyésztési irányban folytak az előadások. Ezek a tanfolyamok is kiegészültek meghívott előadóink felszólalásaival és kamaránk talajvegyésze, dr. Pallaghy Kálmán, továbbá Szabó Lajos h. igazgató és Váczy Zoltán előadó is tartott előadást ebben a körzetben. Hasonlóképpen leginkább gyümölcészeti és kertgazdasági irányúak Pettenkoffer Gábor tanfolyamai a ráckevei járásban, ahol tanfolyamainkat a Csepelszigeti Dunayegyesülettel karöltve rendezzük. Itt dr. Teölgyes Árpád főtitkár és Szuly Elemér titkár tartottak előadást.

Jó eredményekről számolhatunk be Zombory István tanfolyamainál is, aki az alsódabasi járásban működik. Nagy hallgatóság előtt folytak le Nagy Sándor tanfolyamai is Szabadszálláson, Fülöpszálláson és Dunapatajon. Ezeken a tanfolyamokon Kerekes Ferenc, Szuly Elemér és Váczy Zoltán vettek részt.

Csongrád megye nehezen megközelíthető községeiben és különösen külterületi tanyaközpontjaiban tartotta meg tanfolyamait ez évben Deák Mihály csongrád megyei körzeti előadónk. Ezen az igen nehéz terepen és sokszor kevésbé megértő közönség előtt Deák Mihály olyan népszerűvé tudta tanfolyamait tenni, hogy állandó nagy érdeklődés között folytak le a tanfolyamok

mind Öttömösön és Csanyteleken, mind Dorozsma és Kistelek tanyakörzetében. További tanfolyamai Pusztamérgesen, Hódmezővásárhely külterületén, Szegváron és Kiskundorozsmán folytak. A kamara központjából Szabó Lajos h. igazgató látogatta Deák Mihály tanfolyamait. — Udvardy Sándor ugyancsak a külső tanyai részekben tart leginkább tanfolyamokat Csanádmegye csanádpalotai, püspöktelei, nagymajláti és apátfalvai részein. Olyan nehezen megközelíthető helyeken, ahol nem egy helyen még eddig soha gazdasági előadót nem láttak. Ezeket a tanfolyamokat Guóth Ernő s. titkár látogatta meg. — A teljes siker jegyében folytak le dr. Juhász István tanfolyamai Csongrád megye keleti részein; ezekről a tanfolyamokról, sikerükről és jelentőségükről már korábbi cikkünkben tüzetesen beszámoltunk. Eleken négyszázfőnyi hallgatóság előtt dr. Pallaghy Kálmán, Battonyán pedig kétszázfőnyi hallgatóság előtt Szabó Lajos h. igazgató tartottak előadást.

Folyamatban vannak ezenkívül ú. n. kistanfolyamaink is. Malnár Lajos a váci járásban, Váczy Zoltán pedig az abonyi járásban tartják ezeket a kistanfolyamokat. Olyan kisebb községekben, ahol huzamos és széles körre kiterjedő előadássorozatot tartani nem lehet, ott ezek az ú. n. kistanfolyamok igen jó szolgálatot tesznek a mezőgazdasági lakosság oktatása érdekében.

Megemlékeztünk már külön cikkünkben baromfitenyésztési tanfolyamainkról, valamint a kamara takarmányozási tanfolyamairól. Ez utóbbiakkal teljesen új kezdeményezést indítottunk, máris szép sikerrel. E tanfolyamunk menete lapunk olvasói előtt ismeretes és ezúttal csak felsorolásunk teljessége kedvéért említjük itt meg ezeket. A takarmányozási tanfolyamokat dr. Mészáros József szarvasmarhatenyésztő szövetségi igazgató, a baromfitenyésztési tanfolyamot Dörner András kamarai szakelőadó vezeti.

Gazdasági előadássorozatunk Nagykőrösön.

A Nagykőrösi Kertészeti Egyesület rendezésében kamaránk tisztviselőkara előadássorozatot tart a nagykőrösi kultúrházban, mely előadássorozatban dr. Gesztelyi Nagy László, kamaránk igazgatója az agrárpolitikai kérdésekről, dr. Vaja Béla h. igazgató az exportlehetőségeinkről, Szabó Lajos c. h. igazgató hogyan termeljünk, dr. Teölgyes Árpád c. főtitkár a budapesti piaci értékesítésről, Szuly Elemér titkár a gazdasági üzemtan és berendezésről, Kerekes Ferenc titkár a gyakorlati gyümölcsvédelemről és Guóth Ernő s. titkár a jövedelmező állattenyésztés és tehenészetéről tartanak előadásokat. Az előadásokat az esti órákban tartják meg.

Évek óta tartó küzdelem jutott végre eredményes befejezéshez.

Állami segítséggel épülnek meg a kenderáztatók.

A Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara háziipari osztálya hosszú évek óta sürgeti a tökéletes kenderáztatók létesítését. Erre különösen az a tapasztalat indította, hogy igen sok községben észrevehetően azért halt el a házi szövő-fonó munka, mert nem volt megfelelő áztatóhely, ahol a lakosság a kendert vagy lent kiáztathatta volna.

A régi időkben majdnem minden községnek megvolt a maga kenderáztató helye. Részben a természetes vizek adták ezeket a kenderáztatókat, részben pedig mesterségesen felfogott vízből alkották az emberek a szükséges áztatómedencéket. Azért is könnyű volt akkoriban minden község határában áztatót létesíteni, mert tudjuk, hogy a háború előtti időkben még sokkal több terjedő víz volt az Alföldön, mint ma.

Lassan ezek a kenderáztató-helyek feledésbe merültek és a gondozatlanság folytán eliszaposodtak, használhatatlanná lettek. A gyári anyagok kiszorították a házi-szötteseket, nem volt szükség az áztatókra és azért jutottak ezek ilyen mostoha sorsra. Amióta azonban újból fellendült a házi szövés-fonás a magyar falvakban, azóta a kenderáztatók létesítésének kérdése megint előtérbe nyomult.

Ujabbban nemcsak a természetes vizekből fogjuk fel az áztatók vizét, hanem nem egyszer ártézi kutak túlfolyó vizét is felgyűjtjük erre a célra. Közöltük annakidején kamaránk olvasóival, hogy ilyen ártézi vízből létesítettünk kenderáztatót Hódmezővásárhely gorzsaí tanyarészén.

Évek óta sürgettük a kenderáztatók létesítésének állami segítséggel való előmozdítását; — sajnos mindaddig, amíg a háziipari ügyek a kereskedelemügyi minisztérium hatáskörébe tartoztak, addig vajmi kevés megértést tapasztaltunk ebben az ügyben. Amióta azonban a háziipar ügye átkerült az iparügyi minisztérium hatáskörébe, azóta a helyzet előnyösen megváltozott. A háziipari felügyelőséggel karöltve, a kamara most már több eredménnyel tudta céljait a megvalósulás felé vinni.

Igy történt, hogy még a múlt év nyarán felterjesztést intéztünk kenderáztatók létesítése iránt a földművelésügyi miniszterhez és ebben kamaránk területéről a következő községekben javasoltuk az áztatóknak állami segéllyel való létrehozását: Pestmegyében *Akasztó* és *Galgahévíz* községekben, Csongrád megyében *Szegvárórt*, Csanád megyében *Földeákon* és egy közös áztatót *Magyarbánhegyes* és *Nagybánhegyes* községeknek. Örömmel közölhetjük, hogy a földművelésügyi

miniszter teljes egészében helyt adott előterjesztésünknek és ezeknek az áztatóknak a létesítésére utasította az illetékes kultúrmérnöki hivatalokat. Egyúttal pénzt is utalt ki ezeknek a hivataloknak, hogy az áztatók mérnöki felmérését és tervezetét elkészíthessék.

Ezek után már csak a tervek elkészítésére és a létesítés kivitelezésére van szükség. Mielőtt azonban ez megtörténne, először a rendelkezésre álló vizet kell vegyileg megvizsgáltatni, hogy alkalmas-e a kenderáztatásra. A víz vegyi vizsgálatát a fenti községek részére kamaránk vegyszereti laboratóriuma díjtalanul végzi el. Ha a víz megfelelőnek találtatik, akkor kerülhet sor a kenderáztató megépítésére.

Ennél a pontnál újból segítségére siet a kamara az érdekelt községeknek. Ha a községek a terveket és az építési engedély iratait a kamarához benyújtják, akkor a kamara az iparügyi miniszternek javaslatot fog tenni a kenderáztató megépítésének állami támogatására. Valószínű, hogy akkor, amikor az iparügyi minisztériumnál teljes megértés és jóakarát mutatkozik a kender háziipari feldolgozásának jelentősége iránt, akkor ezeket az államsegélyeket az áztatók létesítéséhez módunkban is lesz kieszközölni.

A fenti községekben, amelyekben hosszú idő óta folyik kendertermelés és feldolgozás, nagy jelentőséggel fognak bírni a háziipari szövés-fonás fellendítése szempontjából ezeknek az áztatóknak a megépülése.

Pusztulunk, veszünk...

Meghalt dr. Steinecker Ferenc a József-Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kiváló tanára, aki a mezőgazdasági közigazgatást adta elő 18 esztendő óta. Dr. Steinecker Ferenc a földművelésügyi minisztériumból került az egyetemi katedrára és résztvett minden agrár megmozdulásban. Sokáig ügyvezető elnöke volt a Falu Szövetségnek, jelenleg is választmányi tagja. Kamaránk tanyai szakosztályának kezdettől fogva elnöke volt. A Felsődunántúli Kamarában is szerepet vitt. Tagja volt a Darányi Ignác Agrár Tudományos Társaságnak és az OMGE igazgatóválasztmányának, ezenkívül a földművelésügyi minisztérium számtalan agrár-tanácsának volt tagja. Nemesszívű ember volt, értékes magyar, aki a Magyar Társaságban, a Széchenyi-mozgalomban és minden nemes és szép nemzeti törekvésben résztvett. — Halálát nemcsak a családja és az egyetem gyászolja, hanem gyászoljuk azt mi, mezőgazdasági kamarák is. Gyászolja a falu, amelynek tanára volt az egyetemen, gyászolja a tanyavilág, amelyért sokat dolgozott, gyászolja a magyar nép, amelynek szerető barátja és nemesszívű támogatója volt.

8. A teljesítményeknek legalább 2500 l-nek kell lenni évi átlagban, de a fekete-tarka

teheneknél az évi átlag legalább 3000 liter.

9. Megkövetelik, hogy minden 20.000 négyzetméternél nagyobb mezőgazdasági üzem juh-tartással is foglalkozzék.

E célkitűzésen kívül még speciális kérdések is vannak, ami talaj és éghajlati viszonyok szerint különböző.

1. Lentermelés. 2. Repcetermelés. 3. Tengeritermelés. 4. Lucernatermelés. 5. Cukorrépatermelés.

Németországban a termelési kérdésekben, különösen kapás növényeknél nagyon fontos a mezőgazdasági munkáslétszám biztosítása. (A jelenlegi helyzet az, hogy gyakorlatilag Németországban munkanélküliség nincs, a számszerűleg szereplő munkanélküliek csak az időszakilag üzemben lévő gyárak munkásaiból adódnak.) Ez a probléma a közeljövőben nem látszik megoldhatóknak.

Egy jugoszláviai levél.

Megható, kedves levelet küldött Szabó Lajos h. igazgatónk címére Jugoszláviából egy gazdasági iskola leánynövendéke. Kedves sorokban kéri, — mert egy cikkét olvasta és ezért vett bátorságot, hogy helyettes igazgatónkhoz forduljon, — hogy közölje vele a jobb magyar gazdasági szaklapok címét, valamint szakkönyvek címét, hogy ő és magyar társai többen összeállva, venének egy-egy könyvet, hogy szaktudásukat fejleszthessék. Kamaránk igazgatója rögtön intézkedett, hogy a jugoszláviai gazdasági iskolai növendék részére díjtalanul küldessék hivatalos lapunk, a Magyar Róna, azonkívül díjtalanul küldött 14 db szakkönyvet, hogy a magyar kislánynak és társainak módjukban legyen tanulmányukat kiegészíteni. A könyveket január 27-én adtuk fel címére és február 2-án kelt levelében a legnagyobb örömtől áthatva közli, hogy a könyvek címére megérkeztek és most mily boldogok, hogy ilyen kiváló könyvek birtokában fejleszthetik tudásukat, hálával mondanak köszönetet kamaránk adományáért és örömmel várják hivatalos lapunkat, a Magyar Rónát.

Meghatódtunk a kedves, közvetlenhangú levél olvasásakor és amidőn örömünket fejezzük ki azért, hogy egy Jugoszláviában élő kis magyar diákleány a tudományszomjtól vezetve hozzánk fordul támogatásért, még nagyobb lenne az örömünk, ha e kis magyar diákleány példáját követve a mi kisgazdaközösségünk is gyakrabban fordulna hozzánk szakkönyvekért, hogy azokat olvasgatva, fejlesztené gazdasági tudását a magyar népies gazdálkodás előbbrevitele érdekében.

Szerkesztői üzenet.

B. L., Hódmezővásárhely. Ön levelében arra akarja rábírni kamaránkat, hogy hasonló módon válaszoljunk a Gazdasági Egyesületnek. Mi ezt az Ön kifejezett kívánságára sem tesszük meg, mert mi a *gazdaegységet* kívánjuk szolgálni. Mi érezzük, tudjuk, hogy a magyar gazdaságszervező *sorsdöntő kérdések előtt áll*, egyrészt azzal, hogy számaránya ez országban, amely jelenleg 51.8 százalék, 1940-ben előreláthatólag kevesebb lesz, mint a fele; azonkívül azért, mert a föld termőereje óriási módon fogy s a termelés csökken, hiszen 40 év óta alig emelkedett az országos átlag a főbb terményekben. Az ipar hatalmasan tör előre s a mezőgazdaság a második helyre szorult. Mi ezeket tudjuk s ezért nem akarunk testvérharcot a gazdák között és higye meg Ön is, hogy jobban tenné a Gazdasági Egyesület, ha összefognak s nem a személyi harcokat, egymás elleni torzsalkodást, intrikát s a kamara állandó csipkedését szolgálná, hanem *közös agrár-érdekek képviselésével kívánná a jobb jövőt előkészíteni.*

Azt írja a Gazdasági Egyesület memorandumában, hogy 12.000 pengő illeték van kivette Hódmezővásárhelyre s mit ad abból vissza a mezőgazdasági kamara? Először is ebből a 12.000 pengőből 8000 P a hátralék, azonkívül mit ad vissza a Kereskedelmi és Iparkamara, az OMGE, a Gazdasági Egyesület a gazdáknek s mit adnak vissza az Ipartestületek és hasonló szervek? Külföldön még csak nem is gondolnak olyanra, hogy visszadjon a mezőgazdasági kamara abból, amit kapott. A kamara jelenlegi költségvetésében 50 százalék közérdekű célokra van előirányozva — tehát nem személyi kiadásokra. A Gazdasági Egyesület hangsúlyozza, hogy azért kellett az illetéket felemelni, mert a tisztviselői létszám növekedett. Ez a tények nem ismerése vagy rosszindulatú beállítottság. A kamara igazgatója a közgyűlésen megindokolta, hogy *miért kellett felemelni a kamarai illetéket* és a Magyar Rónában is elmondta azt. Ha olvasta volna a Gazdasági Egyesület jelentést készítő titkára ezeket, amit mégis megkívánnánk tőle, akkor nem írta volna ezt. *Új feladatok, új célok megoldására kellett az illetéket felemelni*, éppen amiatt, hogy sokkal több és erősebb munkára van szüksége a kamarának a jövőben a gazdaságszervező megvédése érdekében! Ne féltse a kamarát attól a Titkár Ur, hogy néhány esztendő múlva a nyugdíjakat alig fogja fedezni az illeték. Ez a kamara előrelátó volt és hatalmas nyugdíjalapot hordott össze ingatlanokban, amely jövedelmező, s amely azért van, hogy a nyugdíjakat majdan fedezze, tehát

nem fogja a költségvetést terhelni az a 4—5, vagy 10 nyugdíjas annakidején. Egyébként a törvény azt írja elő, hogy a nyugdíjak a költségvetésben irányozandók elő.

Azonkívül Ön is megemlíti, de mindnyájan tudjuk, hogy ügyeket emberek visznek előre. Hiába van akármilyen szervezet, egyesület, ha nincs ember, aki mozgassa. Az agrártábornak ki kell termelnie kiváló szakembereket, akik fel tudják venni a versenyt a GyOSz, a TÉBE, a kereskedelmi és iparkamarák, az OMKE és a túlsó oldali szervezetekkel. Azért fél talán az Önök Gazdasági Egyesülete a kamara erősödésétől, mert így talán jobban meg tudja védeni az agrár-irányzatot, ami talán neki nem érdeke?

Az nem alkotómunka, kedves Barátom, Ön is jól írja, ha valamit csak kritizálunk, vagy fúrunk, vagy aláásunk. Ez csak negatívum. Alkotni csak pozitív munkával, előrevitelrel, valamint ügyeknek a szolgálatával lehet, de azzal nem, hogy egy másik testvérintézményt igyekezzünk kisebbiteni. Sajnos ez a magyar élet s ezért nem lesz a mezőgazdasági lakosságnak jobb sorsa sohasem, mert mindig akadnak olyan egyesületi vezetők, akik nem egységre, hanem szétrombolásra törekszenek, amelynek az ellentábor veszi mindenkor hasznát.

Örülök, hogy Ön és az Ön barátai közül többen így látják ezt a helyzetet s így látja az a néhány hódmezővásárhelyi tanyai gazdakör is, amelynek a vezetői hozzánk fordultak, tiltakozva az ellen a felfogás ellen, amit az Egyesület a kamarával szemben elfoglalt. Mi haladunk a magunk útján, még akkor is, hogyha *akadnak Gazdasági Egyesületek, amelyek nem akarják a gazdaságszerűséget, amelyek nem akarják a jobb közös gazdaságjukat.*

Állást keres Puder Henrik okl. gazda, Kecskemét, VI., Zsinor-utca 66. Majoros, gazdai, ispáni, magtárosi vagy bármi megfelelő állást.

Kovácssegéd állást keres. Patkolóiskolát végzett, 25 éves, mezőgazdasági kovács, aki katonai kötelezettségének már eleget tett és 5 évig volt uradalomban, nagyobb gazdaságban elhelyezkedne. (Címe: Koczka Ádám, Szegvár.)

Bérbeadó 500 magyar hold, fele szántó és kaszáló október 1-re, Balázs-pusztán, Fülöp-szállás és Izsák határában. Érdeklődni lehet dr. Borsay Győző orvosnál Kiskőrösön.

Vetőburgonyaeladás. Fleischmann Oszkár gazdaságában, Ágasegyháza (Pest megye) 200 q fajtisza elsőrendű Ella-vetőburgonyagumó eladó. Érdeklődők forduljanak a megadott címhez.

Felelős kiadó: Dr. Gesztelyi Nagy László
Kiadja: A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

Vegyes közlemények.

Csonkamagyarország erőtenyezői

című előadás keretében tárta a hallgatóság elé Magyarország természeti kincseit dr. Gesztelyi Nagy László egyetemi magántanár, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója a kecskeméti Katona József Társaság február 20-i kultúrelőadásán. Felsorakoztatta mindazokat az értékeket, amelyeket a magyar föld méhében rejtetget és felszínén termel, majd rátért a föld és az ember szoros kapcsolatára, mint az ország két legfontosabb erőtenyezőjére. Az előadás keretében elvonultak lelki szemeink előtt Nagy-magyarország nemzeti kincsei, de megismerhettük Csonkahazánknak mindazokat az értékeit is, amelyek, mint a nemzet erőtarlalékjai, reményekkel kecsegtethetnek egy új jövő boldogulása felé, ha a föld és az ember megtalálják egymást és az ember föld iránti szeretete mély gyökeret ver a magyar rög talajába és széttephetetlené erősíti. A Himnusz hangjaival kezdődő előadást Dénesné Boga Janka üdvözlő szavai nyitották meg, aki véfitettképes előadás keretében emlékeztet meg a magyar nemzet igazi értékeiről és kincséről: a gyerekekről.

A fogyasztási tej árának emelése.

Február hó 11-től kezdve a Budapesten eladásra kerülő fogyasztási tej kicsinybeni ára 30 fillérre emelkedett és ezzel egyidejűleg a Budapestre szállító tejtermelők a jövőben számottevően előnyösebb árat fognak kapni tejükért.

A tejárak felemelése érdekében mind a gazdatársadalom, mind az érdekképviselések már egy év óta fáradságot és időt nem kímélve munkálkodtak, hisz tudvalevő, hogy a takarmányárak általános emelkedése mellett a tejár színvonalon tartása nemcsak hogy nem tette kifizetővé, de egyenesen ráfizetéssel sujtotta a tejtermeléssel foglalkozó, szarvasmarhatenyésztő gazdatársadalmat.

A m. kir. földművelésügyi kormány a gazdatársadalom megindokolt álláspontját magáévá tette és ennek kapcsán sikerült a Tejtermelők Országos Szövetsége és a GyOSz-ba tömörült tejvállalatok között kollektív megállapodást létrehozni, amelynek értelmében a tej ára február 11-től július 31-ig 16.7 fillér, augusztus 1-től december 31-ig 16.4 fillér, ab Budapest. Ez a minden termelőnek és szervezetnek fizetendő minimális termelői tejár, amelynél természetesen a nagyobb értékű tejtételekért a termelők ennél magasabb árat kérhetnek és érhetnek is el.